

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta štev. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Beseda k položaju.

Vojska je! Nikdo ne govori o čem drugem nego o volitvah. Še nikdar se niso ljudje tako zanimali za volitve kakor tokrat.

Najživahnejši boj se bide zdaj v okrajih Rogatec, Šmarje in Kozje. V rogaškem okraju je Žurmann zagotovljenih tri četrtine vseh glasov, v Šmarju dobi polovico glasov, v kozjanskem okraju dobro tretjino. Z največjo ljutostjo delajo zoper narodnega kandidata Žurmana Štajerčevci, pa narod je za Žurmana. Narodnjaki, delujte!

V Slovenskih goricah se Roškar domišlja, da mu je zmaga zagotovljena, pa se utegne zmotiti. Vsi samostojno misleči kmetje so za Mursa, „Štajerc“ dobi neznatno število, socialisti Viktor Kukovec še manj. Ožje volitve niso izključene.

Bivši Robičev okraj smatrajo duhovniki za Piška najsigurnejši. Toda tudi tu se utegne zgoditi za klerikalce neprijeten čudež. Kresnik bode dobil malo glasov, socialist menda nekoliko več, največ za Piškom bode pa dosegel Glaser, narodni kandidat. V mariborskem okraju dobi Glaser večino, v Slovenski Bistrici prav lahko polovico in v konjiškem okraju vsaj tretjino glasov. Posebno v slednjem okraju treba na naši strani več živahnosti.

V ptujskem okraju „Štajerc“ krčevito dela zoper narodnega kandidata Zadravca in izrecno izjavlja, da mu je narodna stranka mnogo nevarnejša nego klerikalec Ploj. Sramotno se obnaša del slovenske inteligence. Že dobro! Tega Vam je ravno treba. Po volitvah bomo Vas na Vašo slepoto opozorili. Med kmetiskim ljudstvom se pozdravlja le Zadravčeva kandidatura, Ornik bode dobil tako malo glasov, kakor še noben „Štajerčev“ kandidat. To je v narodnem oziru velikanskega pomena. Ploj zdaj v zasebnih pismih taji, da ni kandidat kmečke zveze, ampak „konservativec“. Hinavščina grda!

V laškem okraju dobi narodni kandidat Roš brez vsega dvoma večino, blizo polovico glasov pa v brežiškem in sevniskem okraju. Ožje volitve so v tem volilnem okraju skoro gotove. Baron Moscon v celem ne bode dobil mnogo čez 1000 glasov, nekaj več Čobal, ostale glasove bodeta si Roš in dr. Benkovič prilično na polovico delila. Vendar resno poudarjamo, da je na naši strani potrebno živahnejše podrobno delo.

Vinko Ježovnik ima izmed vseh narodnih kandidatov najugodnejši položaj. V Marenbergu dobi dve tretjini, jednako v Šoštanju, polovico v Slovenjemgradu in jednako v Gornjemgradu in večino v arveškem okraju.

Roblekova izvolitev v celjskem in vranskem okraju je zagotovljena, če bi volitve bile danes. Kako bode duhovniška agitacija položaj izpremenila, se ne ve. „Štajerc“ je tu brez pomena. Vranski okraj in žalsko okrožje je po veliki večini Roblekovo, spodnji Šentjur do polovice, večino dobi Roblek tudi v Trnovljah in Novicerkvi. Dr. Povalej dobi največ glasov v spodnjem Šentjurju in na Dobrni po pritisku kaplana Schreinerja, na Teharjih po pritisku kaplana Čemažarja in v celjski okolici, kjer si brusijo za financarja pete duhovniki Gorišek, Kosi in Pučnik ter Goligranc, Karba in Samec. Udeležba bode pa neznatna in celjska okolica Povaleja ne reši.

Rebek v celjski mestni skupini prireja jako marljivo shode. Če bodo socialisti keličak pridni, Markl ne dobi pri prvi volitvi večine. V Mariboru bodo Slovenci volili že pri prvi volitvi socialista, ker je le na ta način možno strmoljaviti Wastiana.

Mi smo z našimi uspehi že danes zadovoljni. Narodna stranka je moralično že danes na celi črti zmagala. In sicer že pri prvem naskoku na prvaštvo in klerikalizem! Kaj tacega še svet ni videl. Številke bodo tu in tam odločile proti nam, pa to ne škodi. Vse odgovornosti narodna stranka niti noče na se vzeti. Naj le imajo prvaki in klerikalci tudi kak mandat in nosijo tudi dotično odgovornost. Če bi mi na celi črti zmagali, imeli bi pozneje opraviti s prehušo opozicijo prvaštva in klerikalizma, ki imata veliko moč v denarnih zavodih. Toliko mandatov se gotovo prvaštvo in duhovništvu odvzame, kolikor se jih je potom kompromisa zahtevalo. Danes smo mi zadovoljni, da so prvaki in duhovniki spravo tako ošabno odklonili. Narodna stranka bi ne dosegla tako trdnih tal med narodom, če bi ne bila prisiljena k tako živahnemu volilnemu boju. Ni nesreče brez sreče.

Prvaška stranka je v več okrajih že vrgla puško v koruzo, tako n. pr. v celjskem okraju. Najznačilnejše je, da je dr. Šušteršič že govoril o tem, pod kakimi pogoji bi mogel Roblek vstopiti v njegov klub. Toda, le počakajte, dr. Šušteršič: mogoče je, da bodo Slovenci imeli skupen klub, mogoče je, da bosta v istem tudi Hribar in Roblek, mogoče je pa tudi, da predsednik kluba ne bode — dr. Šušteršič, ampak vse kdo drug.

„Slov. Gospodar“ je ves zmešan. Nič pravega ognja, nič vsebine. „Slov. Gospodar“ še nikdar ni bil tako oslabele in obupan, kakor je zdaj. Prvaštvo, posvetno in duhovno, je dobilo grozovit udarec, narod pa si je že precej oddahnil od teže, s katero je ta nesrečna stranka tlačila celi narod dolga desetletja.

Narodni volilci! Ohranite mirno kri, pridno delujte, vsak dan morate pridobiti narodnim kandidatom nove privržence. S shodi je narodna stranka dosegla nikdar pričakovane sijajne uspehe. Da ne bode narod z zvijačami in s pritiskom obropan teh uspehov, na to treba zdaj paziti. To dosežete z neumornim, treznim podrobnim delom v prihodnjih dveh tednih. Hura!

Iz političnega sveta.

Novi državni zbor

bo sklican že v drugi polovici meseca junija in bo zboroval do konca meseca julija. V tem času se bo sestavil in bo rešil računski provizorij za drugo polovico letošnjega leta.

Splošna volilna pravica na Ogrskem.

Ogrski ministrski predsednik Wekerle je nedavno sprejel odposlanstvo kmečkih socialistov iz komitata Hajdu. Izjavil je, da bode ogrska vlada na vsak način izvedla splošno volilno pravico. Saj sedajna vlada — pravi — se je ustanovila zato, da se razširijo ljudske pravice.

Ljudsko visoko šolo za poljedelstvo in prirodoslovne vede

ustanovijo v Pragi. Postavili bodo novo poslopje za 800 poslušalcev. Zraven bo ogromen vrt, kjer bo rastlinstvo in sploh češka priroda predočena v malem.

Za vojaštvo v Nemčiji.

Nemški državni zbor je razpravljal o vojnem proračunu. Posl. Bebel je predlagal, naj se vojakom zviša dnevna plača za 10 fenigov, podčastnikom pa mesečno za 8 mark (1 marka = 100 fenigov = 1 K 20 h). To zvišanje bi znašalo na leto 27 milijonov mark, ki naj se prihranijo s

tem, da se vojaška služba skrajša. Narodna stranka (socialdemokratska) pa je tudi pri volji, dovoliti ta znesek na podlagi državnega dohodninskega davka. — Za predlog se je izrekla tudi svobodomiselná stranka. Vojni minister pl. Einem je pač obljubil, da se zvišajo plače vojaškim uradnikom, o zboljšanju vojaških plač pa niti črnil ni.

Buri v angleški armadi.

Angleška naselbinska konferenca se posvetuje o tem, da se sestavijo burski bataljoni na konjih za službo v Transvalu in Južni Afriki. Botha je izjavil, da ma je več sto Burov že priseglo zvestobo.

Mir v Srednji Ameriki.

Več tednov je trajal ljut boj med državama Salvador in Nikaragva v Srednji Ameriki. Nedavno pa se je sklenila mirovna pogodba, ki je za obe državi častna.

Dopisi.

Javna knjižnica Št. Jurij ob Juž. železnici. Naši klerikalci se besno zaganjajo v našo javno knjižnico. Pri vsaki prireditvi, izvzemši zadnjo, so bili vohuni, ki potem plod svojega bedastega mišljenja ter sodbe o prireditvi objavljajo v lažnjivem „Sl. Gospodarju“.

Na velikonočni pondeljek je priredila knjižnica igro „Urban Smukova ženitev“ in tamburaški koncert. Uloge so samo moške.

Nobeden izmed znanih vohunov ni prisostvoval uprizoritvi. Prišli so še le pozneje škandal delat. Izvohunili so seve, kolikor se je dalo, kako se je uprizoritev vršila, kako in kaj je vsebina igre. Dali so se v svoji bedastosti nafarbati o Bog ve, čem vse, ter te svoje plodove o nadutosti, zagrizenosti poročali „Sl. Gospodarju“.

V številki od 19. aprila t. l. „Slov. Gosp.“ stoji: „Vse igre, ki jih prireja „Knjižnica“, so pohujšljive“. V ostalem pa blati učiteljstvo, ki je igro priredilo ter pozivlja in hujska ljudstvo: „Delajmo, da ne bodo (učitelji namreč) kričali po gostilnah, šentjurska kri, ampak, da jim bomo skoro mi zakričali: „srečen pot!“

„Slovenec“, hud kranjski klerikalni časopis, pa ima v številki od 19. aprila t. l. na drugi strani sledeče: „Slovensko katoliško izobraževalno društvo v Olševku je uprizorilo dne 7. aprila na Jezerskem (Kranjsko) ob mnogobrojnem obisku veseloigri „Čevljar“ in „Urban Smukova ženitev“. Dasi je nastopila večina fantov prvič, so vendar kazali, da tiči v njih marsikak igralski talent. Niso se samo dobro naučili svojih ulog, ampak se tudi srečno zamislili vanje. Vsa čast jim, da ste obe igri tako dobro uspeli. Franc Muri, župan na Jezerskem, je omogočil prireditve, ker je rad brezplačno prepustil svoj lep in prostorni lokal. Bodi mu zato izrečena tem potom javna zahvala, kakor tudi g. Jer. Krču za njegove nasvete in požrtvovalno pomoč.“

Take igre sme uprizoriti „katoliško izobraževalno društvo“ in se izreče prirediteljem v največjem klerikalnem listu javna zahvala. Pri nas niso klerikalci taki. Ker je slučajno napredna javna knjižnica igre prirejala, so vse pohujšljive (glej „Gospodar“). Ker so prireditelji učitelji, se jih javno zasramuje ter ljudstvo hujska s silo zoper nje.

Naj bodo navedene igre, ki jih je knjižnica in učiteljstvo priredilo: „V Ljubljano jo dajmo“ — „Županova Micka“ — „Ne kliči vraga“ — „Brat Sokol“ — Očka so rekli, da ne“ — Vrbani Smukova ženitev“. — Po vsej širni Sloveniji se predstavljajo, povsod žanjejo prireditelji javne zahvale in pri nas — Je treba še več povedati? Ubogi Št. Jurij, da imaš v svoji sredini take hinavce in obrekovalce, podle duše, ki tako lažejo po „Gospodarju“.

Karol Kveder,
predsednik „Knjižnice“.

Dnevne novice.

Narodni svet za Štajersko. Vsled soglasnega sklepa zaupnega shoda v Mariboru dne 7. svečana 1907 se je ustanovil „Narodni svet za Štajersko“, gotovo najvišja narodna naprava štajerskih Slovencev, v kateri naj sodelujejo vse obstoječe politične stranke glede važnih splošnonarodnih zadev, katere se ne tikajo njih političnega delokroga. V prvi seji dne 20. t. m. bili so soglasno izvoljeni dr. Juro Hrašovec v Celju kot predsednik, dr. Anton Korošec v Mariboru kot tajnik in dr. Vekoslav Kukovec v Celju kot blagajnik. V ravnosti seji so se stotili zelo važni sklepi glede enotnega postopanja v splošnonarodnih zadevah, glede dobave denarnih sredstev in konkretnih nalog v bližnji bodočnosti. Narodni svet za Štajersko se obrača na slovensko javnost z nujno prošnjo za gmotno podporo. Le takrat zamore zadosti uspešno in živahno izvrševati svojo ogromno nalogo, ako stoji na trdni gmotni podlagi. Spominjajte se Slovenci svojega „Narodnega sveta“, posebno vi slavna vodstva narodnih denarnih zavodov; ne pozabite nanj pri sklepanju letnih računov, marveč spomnite se ga z znatnim prispevkom. Komur bje srce za narod, naj bode kateregakoli stanu ali mišljenja, naj stopi v naš krog in pošlje prispevek, majhen ali velik, kakor mu vелеva srce in mu dopuščajo njegove okolnosti. Z rodoljubnim pozdravom

dr. Juro Hrašovec,
predsednik

dr. Anton Korošec, dr. Vek. Kukovec,
tajnik, blagajnik.

Pogreb Terezije Allmeyer, rojene baronice pl. Beck, sestre ministrskega predsednika, se je vršil minolo nedeljo ob veličastni udeležbi iz žalske farne cerkve k gotoveljski podružnici pri sv. Jederti, kjer se je položila krsta v rodbinski grob.

Smrtna kosa. Umrla je dne 28. t. m. hčerka nadučitelja Strmška v Št. Petru na Medvedjem selu.

Županom celjske okolice je bil minolo soboto zopet izvoljen dosedajni večletni župan g. Matej Glinšek. Zanimivo je, da je tudi tukaj znani huj-skač vikar Gorišek hotel delati zgago. Gostilničar Samec je izjavil pred več pričami, da mu je vikar pisal, naj on prevzame županstvo.

Zimo v spomladi smo dobili minolo nedeljo. Sneg, ponekod do kolen visok, je zapadel po vsem Slovenskem.

Obsojena detomorilka. Pred porotniki v Celju je bila 27letna dekla Marija Žičkar, ki je imela z županovim sinom v Anžah v sevniškem okraju otroka, a ga je takoj po porodu pritislila v potok in zadušenega v gozdu zakopala, obsojena na 3 in pol leta težke ječe.

S pošte. Gosp. Marija Schmidl, pozdaj poštna oficijantinja v Neubergu, je dobila mesto poštne upraviteljice pri Veliki Nedelji, kjer je domačinka.

Dvorazredno nemško šolo v Slovenski Bistrici je deželni šolski svet dovolil.

Kmetijsko podružnico ustanove dne 9. maja v Šmihelu nad Mozirjem.

Vsled nesrečne ljubezni je skočila v Dravo 22letna hči trgovca s pohištvo v Mariboru, Lina Pleteršek. Z velikim trudom so deklo rešili.

Vranino gnezdo razdreti je hotel 17letni Anton Mikolič iz Brezovca pri Rogatcu. Pri tem je padel z visoke smreke in je bil takoj mrtev.

Na Ponikvi je čutil kaplan Ašič potrebo ustanoviti posojilnico. Načelnik je Jakob Vrečko z Boletine.

Nesreča. 17letna posestnikova hči Ana Plahuta je nabirala vrh strme skale v Loki pri Zidanem mostu suha drva. Pri tem se ji spodrsne in deklo pade 59 m globoko. Zlomila si je levo roko.

Bog se usmili — čez Vašo pamet, doktore Korošec! V eni zadnjih številk Narodnega Lista se je zgodila strašna „nesreča“, da je stalo na-

mesto „Kristusov namestnik“ „Kristusov naslednik“. In to vporabi že čisto zmešani dr. Korošec za posebno notico! Otrok!

V Framu je umrl 81letni posestnik in mizar Blaž Vešnar.

Fcm. Succovaty, zapovednik 3. vojnega zbora s sedežem v Gradcu, je s cesarsko določbo upokojen. Obenem mu je podeljen naslov barona. Njegov naslednik postane bivši namestnik šefa generalnega štaba fml. Potiorek.

„Torej še več šol in več učiteljev!“ Tako hinavsko vzklika zadnji Gospodar, oni isti, ki pravi, da ni nasprotnik izobrazbe, šole in učiteljstva. Mi pravimo: dajte nam šol, toda stroške za šolstvo naj prevzame država, kateri plačujemo davek, da ne bodo tiščali ubogega kmeta, — dr. Korošec in njegovi pandurji pa kriče: Ne več šol! Mi vidimo v izobrazbi pogoj gospodarskega napredka in obstanka našega kmeta, dr. Korošec in njegovi pandurji pa čutijo, da z izobrazbo ljudstva odklenka njihovemu gospodstvu. Podli hinavci, sovražniki ljudskega napredka ste, ne prijatelji ljudstva, — ampak politične vlačuge!

Pred celjsko porotno sodnijo je bil 24. t. m. obsojen na petletno ječo telesno in tudi nekoliko duševno zaostali 34letni Franc Krumpak iz šmarske okolice, ker je zažgal posestniku Pogelšku gospodarska poslopja. Hotel je namreč preprečiti ženitev svojega brata s Pogelškovo hčerko, ki ga je baje pisano gledala.

Pred celjsko porotno sodnijo je bil na 9 let ječe obsojen nevarni vlomilec in tat, 47letni Jožef Oset iz Šmarja ob j. žel. Kradel je po Tirolskem, Solnograškem, Primorskem, Koroškem in Štajerskem. Prijeli so ga lani 7. septembra, ko je zvršil roparski napad na dekana v Wildonu. Svoje „rokodelstvo“ je začel s 16 letom in je predsedel že 21 let v ječi. Lani 14. aprila je vlomil v župnišče v Žičah, 7. avgusta pa v graščino Novo Celje grofa Salma, 30. avgusta v župnišče v Vojniku, 1. sept. v Št. Pavlu pri Preboldu. Povsod je odnesel vrednostne reči in tudi mnogo denarja.

Podravska podružnica akad. društva „Prosveta“ je ustanovila dne 21. t. m. v Vuhredu ob slov. nemški meji svojo VI. javno ljudsko knjižnico. V ta namen je darovalo vuhredsko bralno društvo svoje knjige, katere je podružnica uredila in izpopolnila. Prebujeno ljudstvo tega okraja bo gotovo pridno segalo po krasnih knjigah, katere se nahajajo v ustanovljeni knjižnici v obilnem številu. Rodoljubi spomnite se pri vsaki priliki podravske podružnice!

Ribnica na Pohorju. Veliko se sliši in čita dandanes o šolarskih kuhinjah. Ta prekoristna naprava je važno sredstvo, da se pospešuje šolski obisk, zlasti v zimskem času. Ljudstvo uvideva veliki pomen šolarskih kuhinj vedno bolj in bolj. Pa tudi naša lepa solnčna Ribnica ne zaostaja v tem oziru za drugimi šolskimi občinami. Tudi tukaj dobivajo ubogi šolski otroci že več let po zimi kruh. Letos pa se je nabrala v ta namen po prizadevanju gđc. Marte Tommasijeve lepa vsota v znesku 350 K. Za njeno požrtvovalnost ji bodi na tem mestu izrečena iskrena zahvala! Želeti je le, da cenjeni darovalci še tudi v bodoče ohranite usmiljeno srce in darežljivo roko za ubožno šolsko mladino, v katere imenu se Vam iskreno zahvaljuje tukajšnje učiteljstvo.

Na Ptujski gori je pil par dni nek neznan mož v gostilni gospe Jagodič. Dne 18. t. m. je zahtevala gostilničarka plačo. Bila je jako razjarjena, ko njen gost ni imel niti vinarja v žepu. Vzela mu je suknjo. Gost jo takoj potegne k tukajšnjemu stražmojstru in reče, da je hlapec na grašini Hammer pri Majšpergu. Poslal ga je od gospe Jagodič oskrbnik graščine po plašč k žandarmerijskemu stražmojstru, ker hoče v gozd in ga zebe. G. stražmojster nič slabega sluteč, mu da plašč za oskrbnika. Ta nepridiprav pa jo potegne k Sv. Lovrencu na Dravskem polju v žandarmerijskem plašču. Tukaj gre k občinskemu svetovalcu Brenclu, se predstavi kot novi eksekutor ter zahteva od njega, naj gre z njim k nekemu posestniku eksekvirat. Posestnika ni bilo doma, posestnica pa mu našteje takoj 28 kron. „Eksekutor“ še se je nekoliko pokrepčal v gostilni, si najel voz ter jo popihal proti Ptuju z žandarmerijskim plaščem.

Ljutomer. Dne 24. t. m. vršile so se v našem trgu občinske volitve, ki so spet za tok sedanjega časa in ljutomerskih nezdravih razmer jako značilne. V občinski odbor se je tokrat med drugimi tudi dal voliti kaplan Kociper. — Ob priliki volilnega shoda dne 21. t. m. je izrazil, da mu to dostojanstvo zelo ugaja, a na dan volitve se je

pokazalo, da je volilcem njegova vsiljivost skrajno zoperna, dokaz temu, da so slovenski volilci v III. razredu pri tej volitvi oddali 22 glasov manj kot pred tremi leti, in prodrli s svojimi kandidati tokrat z neznatno večino. Pri prihodnji volitvi še nadaljnih 22 glasov manj, pri nasprotnikih le nekoliko več, in občinski odbor bode popolnoma v nemških rokah.

„Štajerc“ se v svoji zadnji številki brezmejno neumno zaletava v narodno stranko in njene kandidate. Sicer nam je razumljivo, zakaj. Mislili so gg. Ornig, Straschill in drugi, da bodo s svojo frazo „naprednosti“ še dalje lovili slovenske kmete v svoje ponemčujoče mreže. Ker jim je nad vsak dvom napredna narodna stranka prekrizala te račune, zato sedaj to škripanje z zobmi. Nujnega dela za narodni napredek imamo vse preveč, nego da bi se prepirali z Linhartom. To njegovemu bedastemu hujskanju zadnja beseda!

Na naslov deželnega finančnega ravnateljstva v Gradcu. Graški uradni list od 20. t. m. razpisuje mesto finančnega komisarja in kontrolnega vodje, katero mesto je izpraznjeno, ker je g. komisar Franc Ferenčak v Šmarji pri Jelšah v pokoj stopil. To mesto zasede naš rojak gosp. komisar Henrik Voršič iz Celja, a na njegovo mesto nam hočejo, kakor se sliši, zopet vsiliti Nemca, nadrespicijenta Maxa Seemana iz Maribora, o katerem se je bilo že tolikokrat v časopisih naglašalo, da ne razume čisto nič slovenski. Za take uradnike naj se pač službe poiščejo na srednjem in gornjem Štajerskem, nam pa naj se da slovenske uradnike, ki tam samujejo, kakor n. pr. g. Josip Voršič, ki bi bil mnogo pripravnejši za Celje. Finančni uradniki so vedno v dotiki z ljudstvom in zahtevamo odločno, kar je pač naravno, da tudi njegov jezik razumejo.

Okrajnim odborom narodne stranke!

Skrajni čas je, da se imenujejo za vsako volišče zaupniki stranke, ki bodo prisostvovali volilnemu dejanju v volilni dvorani. Opozarjamo pa, da je to potreba samo tam, kjer je misliti, da bode komisija v nasprotnih rokah in bi se dogajale nepoštenosti. Pozivljamo Vas, okrajni odbori, da naznanite za vsako tako občino po 1 (kvečemu 2) zaupnika izvrševalnemu odboru, in to **nemudoma**; ta jih bo prijavil tozadevnim glavarstvom.

Nadalje opozarjamo, da se bodo ta teden razdelile, in so se že deloma, glasovnice in legimitacije; naši somišljeniki naj store v agitaciji svojo dolžnost po navodilih, ki smo jih svoječasno izdali. Posebno pazite na nasprotno agitatorje in po možnosti preprečite njih delo! V zadnjih trenutkih, somišljeniki, zastavite vse moči!

Volilni boj.

Mestna skupina Celje-Ormož.

g. Ivan Rebek,
ključavničarski mojster v Celju.

c Shodi slovenskega kandidata Rebeka. V soboto zvečer je imel v Studencih g. Rebek nad 150 volilcev. — V St. Lovrencu nad Mariborom jih je bilo nad 40. — V Zgornji Vižingi 200. — Povsod kandidat z navdušenjem enoglasno sprejet.

c Studenci pri Mariboru. Vesel pojav slovenskega življa bil je volilni shod našega kandidata Rebeka v Nekrepovi gostilni minolo nedeljo. Udeležba mnogobrojna. Program z navdušenjem sprejet. Marklovci umolknil, naši navdušeni. Uspeh tega prvega slovenskega volilnega shoda v Studencih popolen. Slava Rebeku!

a) Celje-Vransko.

Narodni kmečki kandidat:

Franč Roblek,
kmetovalec v Žalcu;

cv Gotovlje. Oglasil se je v „Slov. Gosp.“ njegov zvesti gotoveljski dopisnik s svojim polnim blagodnečim pisateljskim imenom. Pravi, da si je že zadnjič „privoščil malo šale ali pa zvijače“. Lepa „šala“ to, ako se svojega nekdanjega učitelja g. Petrička obrekuje tako, da bo najbrž moral državni pravdnik vmes poseči; lepa „zvijača“ to, ako se g. Robleka blati tako, da je celo „Gospodarjevemu“ uredniku preveč. Govoril je

torej Tone Gotoveljski, voditelj „svojih občanov“, mežnar, organist, trojni občinski tajnik in duša treh županov, posestnik itd. Vstal je velikan, proti kateremu je g. Roblek pravi pritlikavec. Ubogo „zapeljano naše ljudstvo zaslepljeno“! Izdajalska so naša načela. „Socijalni demokrat, Štajerčijanci, nemškutarji, Nemci“, tako nam čivkajo na uho vsi gotoveljski vrabci. Križ frči iz šole, cerkev je prazna, vsak dan par razporok. Gorje nam, sam lucifer se odpravlja nad nas! Še je čas, kličimo vsi: „živijo Povalej!“ in vse bo dobro. In naša Frenga, ta je že fuč. Če bomo Robleka volili, potem nam takoj ugrabi Frengo; če ga pa ne volimo, se mu pa tako prikupimo, da kar pol Žalca pripiše naši občini. — Govoril je Tone Gotoveljski. Vse Gotovlje so zbegane vsled tega. Ali ni rešitve! Potolažimo se. Saj to je bilo menda zopet „malo šale ali pa zvižaje“. Živijo Roblek!

cv **Volilni shod gosp. Robleka na Vrnskem.** Mogočni izraz ljudske volje je bil ta shod minolo nedeljo. Nad 400 volilcev se je zbralo. Vsi z navdušenjem sprejeli Roblekovo kandidaturo. Sprejela se je resolucija: Na volilnem shodu dne 28. aprila 1907. na Vrnskem zbrani volilci obsojajo najodločnejše obrekljive in lažnjive napade Slov. Gospodarja, ki krađe čast najuglednejšim in najpoštenejšim osebam, ter zahtevajo od knezoškofa, da dr. Korošca takoj odstavi od uredništva Slov. Gosp. — Ta resolucija se je takoj brzojavno odposlala v Maribor. — Obširno poročilo v petek. Živijo Roblek, kmečki kandidat!

cv **Fej vam, podli ovaduhi!** Ker vidi dr. Korošec in njegova banda, da vse hujskanje in vse laži nič ne pomagajo dr. Povaleju, so se spravili na ovaduštvu slovenskega učiteljstva.

cv **Savinski kmetje!** Spominjajte se, da Vas je dr. Korošec „Slov. Gospodar“ in njegov bratec ljubljanski duhovniški „Slovenec“ imenoval fakinažo! Prepričani ste tudi lahko, da nima financar dr. Povalej pri tem čistih rok! Ponosni savinski kmetje, ali boste šli volit moža, ki kaj takega pripusti, ki še na nobenem shodu ni imel za to brezprimerno žalitev savinskih kmetov grajalne besede! Kandidat ponosnih savinskih kmetov je Franc Roblek! Ne dajmo se strahovati od financarjev in dr. Koroševih pandurjev!

cv **Nekdaj — in danes.** Nek dopisnik iz Polzele mi lo toži v „Slov. Gosp.“ o neugodnem položaju kandidatov kmečke zveze ter pravi, da so dosedaj kandidati, katere je dosedaj priporočal „Slov. Gosp.“ gotovo šli zmagovalni iz volilnega boja. Da, da, tako je bilo nekdanj, ko so bili duhovniki neomejeni gospodarji na Spodnjem Štajerskem, a danes je pa stvar malo drugačna. Mnogi kandidati, katere priporoča danes „Slov. Gospodar“ in njegova kmečka zveza, bodo dne 14. majnika propadli, kakor so dolgi in široki. To je tako gotovo, kakor amen v očenašu!

cv **Volilni shod v Šmartnem pri Celju** se je vršil minolo nedeljo, 28. t. m. pri Stožirju. Sklicali so ga neodvisni kmetje. Dobrinski kaplan Schreiner je pripeljal s seboj 40 ljudi, zvečine fantov. Pripomnimo sledeče: Imamo v rokah dokaz, da je pisal kaplan Schreiner nekemu kmetu, naj pripelje s seboj mnogo fantov, da se bo shod razbil. — Tudi šmartinski kaplan Kovačič je zbobnal par fantičev. Gospodje, le tako naprej! Le hujskajte še dalje in se stavite v nasprotje z ljudstvom, — v par letih bode videli sadove Vaše slepe politike. — Shod je bil kljub skrajno slabemu vremenu jako dobro obiskan. Poleg od kaplanov prignanih k večemu 50 Povalejevcev, je bilo nad 100 neodvisnih kmetov, da so bili prostori natlačeno polni. In vendar je kot noč nemni kaplan Kovačič (brigal bi se mar za boljše pridige, nego za hujskanje, pa za vzglednejše življenje!) trdil, da ni bilo na strani svobodne kmečke stranke večine! Seveda je to le zajecjal po svoji navadi! Predsedoval je shodu vrli župan g. Videmšek. Govoril je v vznepenih besedah o kmečkem gibanju od starih časov do danes g. dr. Gosak in pozivljaj navzoče, naj kakor en mož volijo kmečkega kandidata Robleka! Govor so navzoči burno odobraval. Že med tem govorom so Schreinerjevi izzivali na nesramen in neumen način in razburjenje med zborovalci je postajalo vedno večje. Le stežka so resni možje zborovalce mirili. Ko je začel govoriti urednik Spindler in staviti lažikmečko zvezo v pravo luč, so začeli Povalejevci naravnost drzno izzivati in bilo bi prišlo do kake nesreče. Med tem se je dr. Gosaku posrečilo, pripraviti Schreinerja in Kovačiča, ki sta sama konečno uvidela opasnost položaja, do tega, da sta s svojimi zapustila zborovališče. Nato je

prava kmečka stranka zborovala naprej in je urednik Spindler razmotrival med splošnim zanimanjem položaj v posameznih volilnih okrajih ter bodril navzoče, naj vstrajajo v delu za kmečko stvar. Ko so govorili še nekateri kmetje, se je shod zaključil. Šmarčanom ostane ta dan v lepem spominu.

cv **Kaplan Kovačič v Šmartnem in veličanstvo smrti.** Ko sta z nedeljskega shoda v Šmartnem kaplana Schreiner in Kovačič s svojimi morala tako sramotno oditi, sta na jezo gnala svoje ljudi k Poharčki. Pribijemo tukaj žalostno dejstvo, ki kaže krščansko ljubezen naših božjih namestnikov v polni luči. Kaplan Kovačič je s silo tiral Jakoba Smodeja k Poharčki; rabil je namreč za shod predsednika, in Smodej kot cerkveni ključar je moral ustreči njegovi zahtevi. In to se je godilo v trenutku, ko so Smodejevega brata polagali na mrtvaški oder. Prepuščamo slovenskemu kmečkemu ljudstvu sodbo o takem postopanju.

cv **Iz Št. Jurja ob juž. žel.** Dr. Povaleju mora slaba presti, da tako agitira za svoj mandat. Na Šentjurjev dan tukaj na sejmu je hodil od kmeta do kmeta, je prosil, naj bodo edini in naj mu oddajo vsi 14. maja svoje glasove. Osupnjeni smo bili, ker še ni nikdar tako laskavo hodil okoli nas kmetov, kakor ravno sedaj, ko kandidira. Spoznali smo takoj, da se nam kar na videz hlina. Saj pravijo, da muham mora medene vode nastaviti, ako jih hoče v steklenico zvabiti in umoriti, ker na jesih ne grejo. Ravno tako sedaj dr. Povalej medene besede nastavlja, da bi nas kmete dobil v svoje mreže, ker dobro ve, da na njegovo ošabno obnašanje, kot ga je prej imel proti kmetom, se mu ne vsede še najneumnejši kalin. Mi kmetje nič ne verjamemo tem sladkim besedam, ker vemo, da dr. Povaleju je za kmeta ravno toliko, kot nam za ono blato, ki od čevlja pade. Njemu je le za čast in za mastno službo. Dr. Povalej, mi kmetje se še dobro spominjamo onih besed, katere ste o nas govorili, češ, da je kmetu predobro, zato lahko tako piše; ako mu ne zgoda eno reč odvzame, ima še vendar drugo; kmet je samo zato tako prevzet, ker ima vsega zadosti. In še več kaj smo od Vas slišali — a za danes dovolj.

cv **„Vse nič ne pomaga.“** Dr. Povalej nam piše: Ni res, da bi bil jaz pisal posestniku Francu Kosmu v Grajski vasi pri Gomilskem kako pismo, ravno tako tudi ni res, da bi bil jaz Francu Kosmu ponujal 10 kron, da bi za mene agitiral.

Mi smo sicer tozadevno notico, še predno smo dobili od Povaleja popravek, označili v listu kot neresnično.

cv **Iz Gomilskega.** Pri nas je nameraval plahi dr. Povalej prirediti shod. Iskali so prostora, pa ga ni bilo lahko najti; župnik Zdolšek iz Št. Jurja je nagovarjal g. Cukala, da prepusti za to svojo sušilnico, pa je odklonil. Splah pa imamo pri nas svojega „gospoda“ in smo prav hvaležni župniku Zdolšek, če nas pusti s financarjem v miru! Mi volimo po večini našega vrlega g. Fr. Robleka.

cv **Dr. Povaleju dober svet.** Pri nas v Savinski dolini niso prava tla za financarja iz Maribora. Povsod mu izpodnese; smola se ga drži na vseh koncih njegovih škricov! Povsod bega, kakor plašni zajček! Še svojega „lepega govora“ ne more spraviti v denar. Kar ni ga, pa ga ni, kakor bi tudi mi radi videli novega spokornika. Ker pa je, kakor piše „Gospodar“, tako „dober“ govornik (zakaj neki lani ni imel v Gospodarjevih očeh te lastnosti?) svetujemo, da da svoj lep, „krasen“ govor v fonograf in pošlje tega svojim zaupnikom, pa naj ne pozabi na koncu tudi mnogih „Živijo financar!“

cv **Dr. Povalej prosi,** pa prav lepo in ponižno prosi, in sicer v pismih, da bi se kamen omehčal, naj mu dajo volilci svoje glasove; pa ne bo nič!

cv **Tudi letaki** in po 50 izvodov Gospodarjev, ki prihajajo po kg v župnišča in kaplanije Savinske doline, ne bodo rešili Povaleja propada!

cv **Iz Št. Jurja ob Taboru** smo zvedeli, da seje tamkajšnji župnik g. Zdolšek prav po nepotrebnem prepir med ljudstvo radi novih volitev. Želeli bi staremu, bolnemu gospodu pač nekoliko počitka in miru; razburjenje pa njemu sila skoduje na zdravju. Ljudstvu pa, če hočete ostati z njim v prijateljstvu, pustite njegovo voljo! Ljudski glas, božji glas!

cv **Lažnjivega Gospodarja** pošiljajo njegovi mnogoletni naročniki iz vseh krajev Savinske doline nazaj. Brez agitacije pa naročajo „Narodni List“, kateremu je resnica in poštenost prva stvar!

Svoj čas je blebetal Gospodar o vsiljivosti Nar. Lista, a Gospodar vzlic vsaki vrnitvi in pripombam, da mu „šenkajo“ naročnino, se še vsiljuje kakor dr. Povalej. Je pač en kot drug podrepna muha!

cv **Stari prijatelji, gg. duhovniki,** ki smo še pa tudi po volitvah lahko vedno stari. — pustite nas s pismi radi Povaleja in kmečke zveze v miru. Sedaj se čitajo pisma javno po gostilnah, če pa ne bo konca, začeli jih bomo objavljati. Samo treba bo za nje kar nov časnik!

cv **Klerikalni agitatorji na delu.** Strašno skrbni so sedaj ob času volitev postali nekateri Korošcevi podrepniki za blagor svojih občin. V bližini Celja je občina S., kjer se je nek klerikalni občinski odbornik županu ponudil, da prevzame „brezplačno“ (ta velikodušnost!) dostavljanje glasovnic in legitimecij, da tako občini prihrani 10 K. Kam pes taco moli, bo vedel vsakdo! Vzrok je agitacija za financarja Povaleja! Tako nesramno postopajo klerikalci! Vsako sredstvo jim je dobro! Pa, gospodje, še ni vseh dni konec — in pride čas, ko Vas bo proketo grivalo to Vaše sedajno lopovsko postopanje.

cv **Gospod župnik Ogrizek!** Zadnjič Vam povemo, da „Narodnega Lista“ nimamo za Vaše neumne popravke, s katerimi se samo smešite, ker kažete, kako malo ste poučeni v politiki! Le ostanite lepo mirni, delajte za sveto vero in za blagor svojih ovčic, a ne hujskajte in ne obrekujte! To naša zadnja beseda! Sicer pa nas veseli, da tako pridno čitate „Narodni List.“

cv **V Braslovčah** se je vršil minolo nedeljo nenapovedan in nepričakovan volilni shod — za Robleka. Tamošnji kaplan je sklical shod za Povaleja. Kmetje, misleč, da pride ta duhovniški kandidat na shod, so prišli v ogromnem številu od vseh strani. Bilo jih je do 500. Ker kandidata Povaleja ni bilo, so napravili kmetje zborovanje za Robleka in so se skoro soglasno izrekli za kmečko kandidaturo Roblekovo. Tako nam nasprotniki sami prirejajo sijajne kmečke shode.

b) Brežice-Sevnica-Laško.

Narodni kmečki kandidat:

Ferdinand Roš,

kmetovalec v Hrastniku in župan trboveljski;

Volilna shoda priredi kmečki kandidat Ferdinand Roš v nedeljo dne 5. maja dopoldne v Loki pri Zid. mostu, popoldne ob 3. uri pa v Št. Rupertu nad Laškim.

b **Še nekaj o shodu na Sromljah.** Dopisniku „Posavske Straže“ odgovarjam, da sem pričakoval, kakor je pri njih navada, neresnično poročilo. To se je tudi zgodilo. Resnica je, da je bilo približno nad 100 udeležencev — oni so jih naštel — 500 — in vse udeležence so smatrali za svoje. Velika laž je, da sem jo moral odkuriti. Moral sem se samo smejeti brzčas najetim in plačanim razgrajcem. Saj sedaj v 20. stoletju se ne gre več na pesti; bolje orožje je pač olika, a te ti ne poznajo. Saj je tudi kandidatov program: proč s šolo, ne učimo se več! Zaradi tega je tudi opravičeno, kar sem jim v obraz povedal, — da sem od njih tako surovost pričakoval. Obžalovanja vredno je samo, da je bilo tudi nekoliko inteligentnih ljudi, ki se dajo za nos voditi.

b **Dr. Benkovič v Trbovljah.** „Zadnjo nedeljo se shod nemoteno vršil“ — tako poroča „Slov. Gosp.“ svojim vernim ovčicam. Kdo bi pa tudi bil mogel shod motiti, ko se je vršilo vse za zaprtimi durmi?! Zakaj si pa ne upate javno nastopiti, g. dr. Benkovič?!

b **Iz Trbovelj.** Dr. Benkovič je imel po svoji bujni domišljiji 700 volilcev na obeh shodih na Dolu in v Trbovljah. Mi pa pravimo, da jih je imel na vseh shodih, kar jih je dosedaj priredil, komaj 700 ali pa še ne. Kdor bere „Slov. Gosp.“, bode slednjič res mislil, da so v Trbovljah volilci res sami koštruni, katerih se zbere skupaj kar 700, da gredo poslušat Benkovičeve čenčarije. Temu se moramo odločno upreti, drugače nas bo začel drug olikan svet pomilovalno prezirati. Dosedaj so, hvala Bogu, Trboveljci veljali za napredne možje, ki znajo sami misliti in ne potrebujejo na svojih vratovih drugih glav. Res malo, prav malo jih je, ki se kažejo za kaplanovega kandidata in tudi res je, da se izgube med nami, kakor pene na morju, toda odkritosrčno rečeno, še za te nas je sram, ker jim je tujec več nego domačin, in ki takorekoč prodajajo svojo lastno kri. S častno besedo zagotavljamo, da je bilo na tajno-žalostnem Benkovičevem shodu res okoli 60 oseb (uštevisi pisca teh vrst) katere je kaplan

Lončarič po večernicah nalovil pred cerkvijo in kateri mu niso mogli po stranskih potih iz cerkve gredoč uiti, ker pelje pot naravnost iz cerkve k Špancu. (Zato si je kaplan izvolil menda to gostilno, ker je najbolj pri rokah.) Nekaj teh mož, če se jih tako lahko imenuje, je pri odhodu Benkoviču mahalo s klobuki (na kaplanovo komando) za slovo in pelo: Adijo, pa zdrava ostani itd. Za hrbotom so pa iz kaplana norce brili. Slovenski javnosti pa, da odvrnemo sum, ki je padel na nas zaradi tistih 700 Benkovičevih volilcev, na glas povemo, da je bilo na shodu narodne stranke za Roša nad 600 samih volilcev, na Benkovičevem pa okoli 60, med temi nekaj nevolilcev. To je, kar smo hoteli pibiti, da bomo pred Bogom in ljudmi še vedno veljali za možje, kakor smo bili preje.

b **Zaupnega shoda v Rečici** se je udeležilo nad 30 kmetov. Vsi so bili navdušeni za Roša. Nemir je hotel delati neki Štajerčev Golouh.

b **Iz Hrastnika.** Dolgo časa smo vam dali mir, g. urednik, ker smo se ozirali na volilno gibanje, a zdaj nas sili spregovoriti nčenec Judeža Iskarjota kranjskih Slovencev, Šusteršiča, in to je kandidat laži-kmečke zveze dr. Benkovič. Ta komandirani kandidat je namreč sklical na nedeljo dne 21. t. m. shod v klerikalnem Dolu in ravno ta shod pokaže dr. Benkoviča in njegove v polni luči.

Znano je vsem, ki hodijo k božji službi na Dol, da traja rano opravilo po najmanj eno in četrt ure. Dne 21. t. m. pa je imel seveda hlapec dr. Korošca shod, in rano opravilo, pri katerem so bili tudi trije oklici. Je bilo končano v eni uri. Kaj mislite, zakaj ravno ta dan tako naglo? Mi bi le želeli, da bi imel dr. Benkovič vsako nedeljo shod na Dolu.

Precej po opravilu je šel neki rudar k g. kaplanu po vabilo na shod, a on mu odgovori, da jih nima več in mu tudi pripomni, da on ni iz te župnije. Kaj pa, gospodje, kadar pa za cerkev pobirate, ki jo stavite kot Noe barko, ali vam je takrat vseeno, če je denar iz vaše župnije ali ne? To si bomo rudarji dobro zapomnili!

Tudi gostilno, kjer se je vršil shod, si rudarji dobro zapomnite! Če vas kdo sili v njo, odgovorite mu, da nimate vabila, brez vabila pa ne sme nihče v to gostilno. Zapomnite si ob enem tudi druge Dolance, ki so vam branili pristop k shodu in žal jim bode enkrat tega njihovega postopanja. Nihče se pa naj ne, da premotiti dne 14. maja, da bi volil kandidata, ki ima shode pri zaprtih vratih. Proč z Benkovičem!

b **Volilna shoda v Jurkloštru in na Planini** minolo nedeljo sta se vkljub slabemu vremenu izvrstno obnesla. V Jurkloštru je predsedoval g. Schmid. Navzočih je bilo do 100 ljudi. Govorili so Roš, dr. Dimnik in Schmid. Kandidatura Roša sprejeta z vsemi proti 1 glasu. Na Planini je bilo navzočih do 130 ljudi. Predsedoval je gosp. Kudler. Govorili so Roš, dr. Dimnik in Špan. Kandidatura Roša soglasno sprejeta.

b **Dr. Benkovič** je razposlal po okraju svoj „program“. Ta je — kakor njegov oče — brezmejno domišljav in brezmejno neumen. Z dr. Benkovičem in njegovimi nesramnostmi v zadnji Posavski Straži se pobavimo nekoliko v petkovi števiki.

c) Šmarje-Kozje-Rogatec.

Narodni kmečki kandidat :

Vinko Žurman,
kmetovalec pri Sv. Križu tik Slatine.

š **Iz Zibike.** Vi Čander, na Tinskem ste nam grozili s pestmi. Vi ste drugače boječa oseba, in mi dobro vemo, katera „višja moč“ se skriva v vašem ozadju ter vam navdihuje korajžo. Pa le glejte, da vas ta višja moč ne bo preveč navdahnila. Mi vam bomo dobro na prste gledali, da ne boste na volilne listke po sili pisali imena mariborskega vsiljača. Mi si bomo že sami napisali našega Žurmana. Torej oče Čander, le ne prego- reče, drugače vam mi pokažemo pest.

š **Dr. Korošec, čuj!** Mi pribijemo danes še enkrat, da si meseca decembra lanskega leta, ko se je šlo za glasovanje o volilni reformi, se proti nekemu slovenskemu poslancu izrazil: „Jaz pa sem izvoljen v V. kuriji, sem tedaj zastopnik socijaldemokratov in moram za to volilno reformo glasovati.“ Ne taji in ne laži! Priče so še žive!

š **Živeli kmetje rogaškega okraja!** Čudeži se godijo. Kmet vstaja, narod se zaveda. Pretekli četrtek zvečer se je zbralo lepo število zavednih

kmetov v restavraciji v Rogatcu. Predstavil se je svojim volilcem kmečki narodni kandidat Vinko Žurman. Govoril je krasno. Kot govorniki so nastopili tudi dr. Kukovec iz Celja, predsednik narodne stranke, ki Žurmana podpira, nadalje tamošnji posestnik Kušec. Sprejela se je soglasno resolucija za narodnega kandidata Žurmana. Kmetje so si prisegli delati z vsemi močmi za izvolitev svojega tovariša. Shodu je zelo spretno predsedoval nadničtelj Sotošek iz Žetal. Nasprotnikov ni bilo.

š **Napredne Žetale.** V petek 26. t. m. ob 8. uri zjutraj je bil pri Maksu Berlizgu v Žetalah krasen shod. Govorili so kmečki kandidat Žurman, predsednik narodne stranke dr. Kukovec in posestnik Kušec. Sprejela se je resolucija za Žurmana z vsemi proti enemu glasu. Kako navdušenje vlada v Žetalah za kandidata Žurmana, lahko razvidi vsakdo iz dejstva, da se je škod mogel vršiti ob udeležbi do 250 kmetov v delavnik, ko je največ dela na polju in v vinogradih. Vseh pet občin okoli Žetal volilo bode soglasno Žurmana. Korošca bosta volila župnik in slaboglasni kaplan Lovrenko. Ko je ta preteklo nedeljo na prižnici o volitvah govoril, počakal ga je po opraviu pred cerkvijo ugleden župan in ga je pošteno oštel, rekoč: Kar ste danes govorili, pač ni bila božja beseda. — Vsi kmetje so ta nastop vrlega župana odobrili.

š **Izjava.** Z ozirom na govorice, ki se širijo po okraju, izjavljam podpisani, da ni bil g. dr. Korošec nikoli pri meni, da mi ni nikoli odkupnine za mandat ponujal, sploh, da nisem z g. dr. Korošcem od 3. III. 1907, pogovarjal. — Dne 5. IV. 1907, to je dva dni pred mestinjskim shodom, je edino g. kaplan Vinko Žolgar bil pri meni in me je prosil, naj mandat odložim. Jaz sem mu odgovoril, da ne morem mandata odložiti, ker ga nimam. Izjavil sem nadalje, da prevzamem kandidaturo le — ako mi isto neodvisni kmetje ponudijo.

Sv. Križ, dne 27. aprila 1907.

Vinko Žurman.

š **V nedeljo dne 5. majnika** vrši se Žurmanov volilni shod ob 8. uri zjutraj v Slivnici v gostilni Rob. Graseli in ob 2. uri popoldan v Loki pri Žusmu (na Glažuti) pri g. Fl. Gajšek. Somišljeniki, delujte za obilo udeležbo!

š **Blagoslovljenec psuje.** Žetalski kaplan Lovrenko je dne 26. t. m. proti večeru prišel v prodajalno g. Maksa Berlisa in dejal: „Vsi tisti, ki so bili danes na shodu, so potepuhi, pijanci, faloti, magarci, ničvredneži.“ — Za to je več prič. Kaplan se bo zagovarjal pred sodnijo. — Kmetje, tako Vas spoštujemo božji namestniki!

š **Volilna shoda Vinka Žurmana.** Minolo nedeljo je bil Žurmanov volilni shod v Dobju pri Planini. Bilo je nad 300 volilcev, med temi 10 do 20 zvezarjev. Žurman je z velikim uspehom razvil svoj program. Ker se je v Št. Vidu pri Planini na drugo uro napovedani shod vršiti mogel šele ob 5. uri, je bila tam udeležba slabša. Vendar so bili tudi tam volilci navdušeni za kmečkega kandidata. O podrobnostih sporočamo v petek, tudi o barabskem postopanju nekaterih zvezarskih doktorjev v Kozjem.

š **Iz zibiške doline.** Pri nas se je začelo zadnji čas živahno gibanje. Volitve zbudile so tudi našo tiho dolino k novemu življenju, kakoršnega dosedaj še nismo bili vajeni. Slovenski kmet vstaja in gre s svojo voljo na dan. Dr. Korošec je imel na vel. pondeljek shod na Tinskem. Njegovi zibiški privrženci so mu ob tej priliki več škodovali, nego koristili. Tu smo prvič spoznali naše „kmečke prijatelje“, ki pa so bili tako odkritosrčni, da so nam kmetom kar očitno kazali pesti. Posledice niso izostale. Večina volilcev obrnila je hrbot „dr. Korošcu in njegovi častni gardi“ ter se oklenila narodne stranke. Velikega pomena za nas je bil tudi shod v Mestinju, ki je pokazal klerikalce v vsej nagoti. Dr. Korošceva „častna garda“ iz Zibike bila je na tem shodu polnoštevilno zastopana in se je odlikovala z najbolj divjim kričanjem in razgrajanjem. V Zibiki pa si šepetajo ljudje čudne skrivnosti o teh prenapetnežih. Kakor blisk razneslo se je drugi dan po celi fari: Zibčani so bili podkupljeni! Bog nam je priča, da si mi tega nismo izmislili in da smo bili zelo iznenadeni, ko smo slišali take govorice od ljudij. Sumljivo seveda se nam je že prej zdelo, da se je dolgo pred shodom toliko pilo, kajti take navdušenosti nimajo naši klerikalci, da bi zaradi političnih stvari izdali toliko denarja. Toda sedaj nam je stvar jasna. Med njimi so bili celo nekateri možje, ki so uživali med nami ugled in

spoštovanje. Sramota! Sedaj razumemo vašo navdušenost. Divjali in tulili ste, ker je bila to vaša — dolžnost. Z ogorčenim glasom vam kličemo: Izdajalci kmečkega stanu! Ali se ne sramujete! Vsi kmetje obsojamo vaše ostudno brezvestno dejanje in vas zaničujemo. Pečat umazanosti pritisnili ste si sami in ta vam ostane za vselej. Nasprotniki begajo nerazsodno ljudstvo in delajo proti narodni stranki na vse mogoče načine. V cerkvi se moli za nas raz prižnice, imenujejo nas odpadnike sv. cerkve in hudičeve mešetarje, grozi se nam z večnim pogubljenjem itd., toda mi se vsega tega ne prestrašimo. Nam vest ničesar ne očita. Gospodje duhovniki pa si jemljejo sami čast in spoštovanje s takim ravnanjem. Ljudstvo mora res izgubiti vero, ko vidi, s kakimi sredstvi preganjajo vse, kar jim brezpogojno ne parira. Zakaj pa tam ni vera v nevarnosti, kjer je postavil dr. Korošec sam kmeta za kandidata. In naš Vinko Žurman ni luteran, ampak prav dober kristjan. Toda obrekujete ga namenoma, ker veste, da je kmet z dušo in telesom ter da se bo potegoval za kmeta, ne pa za vašo korist in nadvlado.

č) Ptuj-Ormož.

Kandidat narodne stranke

Jakob Zadravec,
veleposestnik v Središču.

p **Iz Obriža.** Najzvestejši pristaši „Gospodarjeve“ stranke se zgražajo nad lopovskim napadom na našega kandidata, zaslužnega in občepriljubljenega g. Zadravca. Vseobče se sluti, da izvira ta dopis izpod blagoslovljene roke našega, ljubezen do bližnjega oznanjujočega kaplana Kozela in njegovega menda edinega „podrepnika nekega tesarja, katerega ime sploh ni vredno, da se v javnosti omeni. Svetujemo Vam, g. kaplan, da ne hodite z Vašim z maslom prenapolnjenim telesom preveč na solnce, znalo bi vam škodovati. — Za ono brezsrčno človeče bodemo pa na primeren način priskrbeli odškodnino za njegove „zasluge“ „Gliha vkup štriha.“ Prihodnjič več!

Kmet-opazovalec.

p **V odgovor „Nov. Slov. Štajercu“.** O Ploju nisem ne jaz ne g. Šinko na ptujskem shodu niti besedice govoril. Vozno karto mi je oskrbel nek znanec, medtem ko sem se jaz razgovarjal z g. K. Čudno, da gre tudi „N. Sl. Št.“ svojemu dopisniku, znanemu političnemu otročaju, na limance.

Zadravec.

p **Sv. Miklavž.** Dragi gosp. urednik! Moram Vam pisati, da se nam je na shodu v Vuzmetin- cih jako dopadlo. Bilo nas je precej iz miklavževske fare, pa vsi smo bili zadovoljni. Zdaj vsaj vemo, koga bomo volili. Vsi smo rekli, da volimo rajši domačega človeka, katerega poznamo, kakor pa gospoda, za katerega nihče ne ve, kje je doma. Vsaki svetnik ima roke k sebi obrnjene. Gospod dela za gospoda, kmet pa mora delati za kmeta. Zato je eden mojih pajdašev rekel, ko sva šla domov: „Tisti, kateri od nas ne bi Zadravca volil, bi si pljunil v lastno skledo.“ Prav imaš, sem mu rekel, kmet naj voli kmeta.

p **Volilni shodi v ptujskem okraju.** Zadnjo nedeljo se je vnel tudi v ptujskem okraju volilni boj z vso ljutostjo. Kmečki kandidat narodne stranke Jakob Zadravec je zboroval pri Sv. Urbanu pri Colnarju, „konservativec“ dr. Ploj se je predstavil v Sv. Marku, v Sv. Marjeti in v Sv. Lenartu. Neugodno vreme je povzročilo, da je bila udeležba povsod pičla. Ta položaj je pa izkoristil znani petelin kaplan Podplataik od Sv. Urbana. Najel in napojil je četo odvisnih ljudij in dvomljivih eksistenc in sklenil shod Zadravca razbiti. Ko sta se pripeljala na shod kandidat Zadravec in dr. Kukovec iz Celja, je kaplan že zasedel vse gostilniške prostore, zunaj je pa dežilo. Toda kakor se je izkazalo, je kaplan preneumen za razbijanje shodov in se je pošteno vrezal. V imenu sklicateljev shoda je izjavil župan Simonič, da se shod vrši pod kozolcem ter je s tem izvabil kaplana in njegove ljudi iz brloga. Ker je pa kaplan tako vpil, da se niti predsedstvo ni moglo voliti, ubrala se je druga pot. Dr. Kukovec se je dogovarjal s kaplanom pod kozolcem, ta čas so pa narodnjaki zasedli na tistem gostilniškem prostoru, izvolili naglo predsedstvo v odsotnosti kaplana in njegovih kričočev in shod se je začel, dočim so bili kričači ostali na dežju. Vsled jeze, da se mu je ponesrečilo, je naščuval kaplan svoje kričače in so ti vdrli v sobo in s krikom motili shod. Kaplan je kljub večkratnim opozoritvam, da bode pošteno zaprt, naprej šuntal in mu je dr. Kukovec v obraz povedal, da je njegovo početje naravnost hudodelstvo

ter ga storil odgovornega za prelivanje krvi. Že so se zborovalci lotili drug drugega, konečno je pa kaplan menda vendar izprevidel, kam je zašel in jo je odkuril z glavnimi kričachi vred. Shod se je potem ob velikem navdušenju mirno nadaljeval in sta govorila ponovno dr. Kukovec in Zadravec. Predsedoval je Simončič. Navzoči so bili večinoma župani in svetovalci, ki so soglasno odobrili kandidature Zadravca in sklenili zanj zastaviti vse svoje moči. Kaplan Podplatnik bode še bridko obžaloval, da je nastopil zoper slovenskega kmeta Zadravca tako nesramno in naravnost hudodelsko. Sklenilo se je zadevo vsekako izročiti državnemu pravdniku. Da se izprevidi, kake ljudi je imel kaplan, omenimo, da je bil glavni kričac nek Horvat p. d. Bombek, od svoje žene sodnijsko ločen, oni Horvat, ki je bil 14 dni v preiskovalnem zaporu, ker je sumljiv, da je izvršil znani roparski napad na zdravnika dr. Gregoreca v Ptuj. V ostalem je bilo največ kričachev iz župnije, koje župnik je zdaj v kazenski preiskavi zaradi večkrat početega hudodelstva nečistosti na šolskih otrokih. To govori dovolj. Baklja, ktero je Podplatnik vrgel med kmečke volilce, vzbudila je v ptujskem okraju požar, katerega žrtev bode dvorni svetnik Ploj. Na Plojevih shodih ni nikdo nemira delal, kar je naša zasluga, pač se je pa na vseh Plojevih shodih oglasilo mnogo glasov, ki brezpogojno volijo kmeta Zadravca.

p Kmetje ormoškega okraja! Po ogromnih stroških, ktere nam je povzročila trtna uš v naših vinogradih, dobili smo novo krivično plačilo, ktero nam je naložil cerkvenoskladni odbor župnije sv. Miklavža.

Stavbene pomanjkljivosti patronske cerkve, (nemško viteškega reda) in nove naprave in poprave pri župnišču preračunjene so bile na 24.492 K 73 v, kteri znesek bi morali po odbitju prispevka patrona posestniki župnije, če tudi ne stanujejo tam, plačati. Proti tem predpisom cerkveno-skladnega odbora vložilo je več posestnikov ugovore v maju 1906., in c. k. okrajno glavarstvo v Ptuj je istih nekaj šele pred kratkimi dnevi rešilo. C. k. okrajno glavarstvo prizna, da razdelitev prispevka / k stavbam ni pravilna — tedaj krivična; in to razdelitev je po izpovedbi načelnika sklad. odbora vodil tamošnji g. župnik.

Priznati se mora, da so nekatere poprave bile potrebne, da pa si g. župnik na naše stroške ogradi svoj obsežni vrt z drago železno ograjo s podstavnim cementnim zidom, napravi gnojno jamo in studenčno streho za 1141 K 16 vin., ter novo svinjsko kuhinjo za 3170 K 64 vin., to je vendar vnebovpijoča krivica, ki se nam godi.

Po postavi § 5. bi moral župnik po svojih letnih dohodkih primerno k tem napravam tudi prispevati, pa čujte, kmetje! G. župnik baje nima dohodkov — kar mu oblastva verujejo — zato tudi nič ne plača. Ali verujete to izpoved g. župnika tudi vi? Ali je vas oblast vprašala, če morete predpisane stroške teh naprav nositi?

Uboga kmetška para plačaj, da bo imel župnik ograjen vrt, kakoršne pri gradih vidiš. Ne boš se mu usmilil, če te tudi rubijo za vsoto — saj je tvoj prijatelj, kateri ti le dobro želi.

Vprašam vas, možje, bodete-li pri bodočih volitvah volili tako, kakor vam ti gospodje svetujejo? Pomislite, da si še večjih bremen na hrbet ne naložite. Kmet.

p Vuzmetinci. Klerikalni dopisnik, ki je poročal o shodu v Vuzmetincih, je bil pri sestavi svojega lažnjivega dopisa v hudih škripcih. „Kaj naj rečem“, si je mislil. „Če pišem, da jih je bilo okrog 50—60, je laž — predebela; če pa rečem, da je prišlo do 200 volilcev, bo jezen „Gospodar“, zakaj se nisem bolje zlagal. Hm, to je sitna reč! Zato bo najbolje, da ne pišem nikakega števila, ampak da se izvijem tako-le: „prišli smo možki in ženske, fantje in dekleta, učenci in učenke“. To bo držalo!“ Ali pri nas volilcih, ki smo bili na shodu, to ne drži, kajti mi vemo, da nas je bilo nad 450 zavednih, naprednih mož. Vsi bi vzdignili za Zadravca štiri roke, če bi jih imeli in volili bi ga petkrat zaporedoma, četudi bi „Gospodar“ od jeze — počil. Kdo pa bi tudi bolje poznal kmetške potrebe, kakor kmet sam? Kdo bi vedel bolje presoditi vse križe in težave kmetškega stanu kakor tisti, ki je ležal v kmetški zibel? In da je Zadravec zmogel javno nastopiti (česar Ploj ni, ker niti „pravilno“ slovenski ne zna. čeravno zahteva „Gospodar“ sam od svojega poslanca, da mora znati „pravilno“ govoriti), to

nam je pokazal že dvakrat na shodih v Ptuj in Vuzmetincih. Da tudi svoj narod ljubi in da bi se zanj žrtvoval (pa ne kakor Ploj, ki je izdal 120.000 koroških Slovencev nemškemu žrelu), to vemo vsi, ki ga že poznamo iz mladosti. In da je Zadravec tudi dober in veren kristjan, kaže med drugim tudi to, da živi s svojo zakonsko družico v lepem krščanskem miru. Kaj pa bi rekli Vi, „gospodje“, ko bi naš kmetški kandidat razrušil zakonsko vez, ki ga po postavah svete vere veže skozi vse življenje na eno ženo? Ali Vam ne bi bila vsaka tinta prebleda, s katero bi hoteli pisati proti njemu?!

Zato pa kličemo po besedah „Slov. Gosp.“ vsem volilcem ormoškega in ptujskega okraja: „Ne dajte se motiti od laži-kmetške zveze (ki Vam je postavila kakor v zasmeh 4 dohtorje in enega financarja) ampak volite na dan volitve 14. maja vsi gospoda (ne doktorja in ne svctnika, ampak kmeta) Zadravca, ki bode veliko storil za naš narod in za posameznika“, ker je veja slovenskega kmetškega debela in sin slovenske kmetške matere!

p Iz ptujskega okraja. Ker g. Kovačec ni odgovoril na dopis, katerega smo objavili v „Nar. Listu“ št. 15., odgovorimo mi, ker so nam razmere sedaj nekoliko znane. Prvič se je g. Kovačecu obljubilo, seveda od dr. Korošca, da dobi 100 povabil za volilni zaupni shod v Ptuj. Shod se je vršil 25. sušca, dobil pa je ta vabila šele 26. sušca. To se je gotovo zgodilo zaradi tega, da njegovi znanci in kmetje niso mogli priti na shod, ter se je ložje na komando dr. Korošca proglasil za kandidata dvorni svetnik dr. Ploj. Znano nam je tudi, da je šest kmetov iz občine Gajovec dobilo vabila eno uro pozneje, kakor se je vršil shod in jim torej ni bilo mogoče priti na shod. Tudi vsi duhovniki so bili toliko prijazni, da so glasovali proti kandidatu kmetu Kovačecu. Delalo se je torej z vsemi močmi proti njemu, in mu zagadelj odpustimo, ker je odstopil od kandidature, ker imamo sedaj zopet kmečkega kandidata, kateri bo za nas kmete ravnotako deloval kakor bi gosp. Kovačec. Naznamimo tudi dr. Korošcu in njegovim pandurjem in petolizcem Brenčičem, da bomo vsi proti njih volji volili poslancem neodvisnega kmečkega kandidata Jak. Zadravca iz Središča in tudi pridno za njega agitirali, akoravno ste bili, g. Brenčiči, proti kmetu kandidatu prej in ste tudi sedaj.

Gospod Brenčič iunior Spuheljski, vzemite pratiko ter čitajte, da je sedaj že 20. stoletje; kmečka tlaka se je odpravila že pred 50 leti, vi pa še sedaj tlačanite dr. Korošcu in lažikmečki zvezi, v kateri so financar, advokat, profesor, dvorni svetnik ter duhovnik in vidimo na njih zelo malo kmečkega. Za sedaj dovolj.

Obdravski kmetje.

p Iz ptujsko-ormoškega volilnega okraja. Slov. Gospodar je v svoji 20. šte. z dne 19. 4. 1907 prinesel prav po falotsko zavito poročilo o javnem shodu neodvisnih volilcev ptujsko-ormoškega volilnega okraja. Trdi namreč, da je bilo samo 60 zborovalcev, a še od teh je bilo 15—20 pristašev Kmetške zveze. To je zlobno zavijanje. 96 kmetov je sedelo, ves ostali prostor pa je bil zastavljen tako, da je tistih par podrepnikov Koroščevih stalo pri durih. Zakaj ravno tam, bodo sami vedeli najbolje! Če so ti možje res krščanski, morajo resnico povedati. Pristašev kmetške zveze, katera pa v ptujskem okraju sploh ne obstoja, je bilo na shodu šest pod vodstvom kolovodje in znanega Plojevca filozofa Vešenjak-a. Naj dopisnik zavija kolikor hoče, tu jih ima imenoma: Miha Brenčič ml. vrl kmet sicer, samo škoda zanj, da se pusti izrabljati in farbati od duhovnikov, Franc Brenčič, znani zagrizeni klerikalec, Jožef Muršec, ki nima v kmetških občinah volilne pravice, ki je pa vseeno na shodu prav pošteno razsajal, tako, da ga je navzoči nadučitelj okoliške šole Kankler pozval k redu, za kar ga seveda „Gospodar“ psuje, da se je nespodobno in grdo vedel, Horvat Janez, po domače Švajc, J. Strelec, oba iz Spuhle, župan Vršič in filozof Vesenjaj. Kje je pa drugih 13? Resnico zavijati, špijonirati, to znate! Da se narodne stranke bojite, dokazuje dejstvo, da ste na dan shoda imeli postavljena 2 špijona, da sta pazila, kaj se vse vrši po mestu. Zjutraj sta bila pri vlakih, eden pravi na kolodvoru, drugi pa je stal v prvem drevoredu, kjer se je skrival za nekostanj. Ko so Središčani izstopili, jo je popihal proti Ožbaltu in halo! v samostan. Pozneje smo ga videli na shodu. Da ali ne?! Drugo dejstvo je to, da je duhovni zastopnik v seji odbora zahteval, (temu se je tudi ugodilo) da se ob priliki shoda vsakdo iz dvorane odstrani, ki bi po-

stajal oseben. Gospod najbrže misli, da še vedno živimo v srednjem veku, da je še vedno vsak neduhoven pokorni sluga maziljenih! A gospodine, motite se! Minili so časi, ko so imeli duhovniki še tako oblast, minili so in nikdar več jih ne bo nazaj! Zakaj naj bi veljala komanda, zakaj ne prosta volja ljudstva? Ta naj prodre!

Iz nas Slovencev se itak vsi norčujejo! Ravno vaš kandidat, gg. duhovniki, je rekel ob neki priliki, da ni moči za nas Slovence nič storiti, ker komandirajo duhovniki, imajo vso oblast nad ljudsko voljo in zato tudi poslanec Slovencev na Dunaju nima ugleda, ker vsak minister, vsak ugleden parlamentarec pravi o slov. državnih poslancih, da so „Vertreter des Pfaffenvolkes“! Le vprašajte ga, če ni res tako! Slov. Gospodar, Slov. Štajerc, vsi vpijete: Ploj je najizvrstnejši, najodličnejši in najdelavnejši slov. drž. poslanec! Dobro! Pa le povejte, katere zasluge si je stekel za ta okraj! Rekli boste: Bil je predsednik odseka za volilno reformo, potem je temu ali onemu morebiti pomagal v malenkostnih zadevah no kaj pa še? Ali je to tudi zasluga, da je sedel v Šušteršičevem klubu, kjer se je moral, saj je to sam priznal, slepo pokoriti vsakemu migljaju dr. Šušteršiča. Ali je to zasluga, da je bil predsednik odseka za volilno reformo? Izvolili so ga predsednikom pač zato, ker so videli v njem najudanejšega vladnega slugo! Ali je zasluga to, da je končno glasoval za razdelitev volilnih okrajev na Spodnjem Štajerskem in Koroškem, kakoršno so Nemci predlagali, tako, da je najlepše kose slovenske zemlje pometal v žrelo nenasitnim Nemcem? Tega ne morete tajiti, da to ni bil Ploj! Ali je morda to zasluga, da je na zaupnem shodu v Celju in Mariboru odobral obstrukcijo, na Dunaju si pa ni upal celjskih in mariborskih sklepov izvajati? Ali je morda to zasluga, da je iz strahu pred Wastianom in pred drugimi nemškimi poslanci kot slovenski poslanec privolil, naj se znane slovenske občine iz cmureškega in radgonskega okraja priklopijo nemškim volilnim okrajem. samo, da se reši, veliko reformno delo? Ali je to zasluga, da se je ženil po denarcih, da je vzel za ženo Nemko, od katere se je pa že zopet ločil? Je li to zasluga, da mož nima pravega narodnega čuta, ker ni bil v narodnem duhu vzgojen? Ali to, da se vsakokrat, kadar pride med svoje volilce, kar se pa jako redko zgodi, skriva po farovžih in se kot pokorni sluga klanja najzadnjemu kaplanu, kmeta, svojega volilca pa niti ne pogleda ne? Ali je to zasluga, da je kandidat edinozveličavne „Kmetške zveze“, da je odvisen od svojega bratranca, najmlajšega poslanca, generalštabšefa Korošca? Kje so toraj zasluge? Kaj pomaga kričati, osobito mi Središčani, mi kmetje volilci, se mu imamo posebno veliko zahvaliti! Povejte sedaj, za kaj?! Ne molčite tako previdno! Le iščite jih zasluge; če jih toliko veste, na dan ž njimi! Ljudstvo se že otesa vaših verig, vi tlačitelji! Kmalu, kmalu zaveje veter prostosti i po prekrasni slovenski zemlji in tedaj, gospodje v talarjih, se zapoje vam: Memento mori!

p Nesramnih dopisov o Zadravcu ni pisal, kakor izvemo iz zanesljive strani, v „Slov. Gosp.“ središki učitelj Kosi, pač pa neka druga oseba, katera edina je zmožna enakih — kozlarij. Svetujemo pa dotičniku, naj molči, ker bomo sicer tako — fotografirali, da ga bode glava bolela!

p — „Dr. Presker v rezervi“. Dr. Presker iz Ormoža nam piše: Ni res, da sem pred tednom dnij osebno za se agitiral, ni res, da sem rekel, da sem v rezervi, ni res, da hočem postati poslanec iz sebičnih razlogov, ni res, da sem se sam izjavil, da bi se udinjal duhovnikom le v ta namen, da bi bil v Maribor prestavljen. Pač pa je res, da sem rekel meseca januarja t. l., ko se je moja kandidatura od neke strani sprožila, da bi v slučaju izvolitve ostal v Ormožu in se ne dal prestaviti. — Besedo ima naš dopisnik.

p Plojev volilni shod pri Sv. Marjeti niže Ptuja minolo nedeljo je pridobil kmečkemu kandidatu Jakobu Zadravcu novih pristašev. Obširneje poročamo prihodnjic.

p Tudi Plojev shod v Št. Lenartu pri Vel. Nedelji minolo nedeljo mu ni pridobil mnogo volilcev. Tudi o tem shodu poročamo še obširneje.

p Volilni shod priredi kmečki kandidat Jak. Zadravec v nedeljo dne 5. t. m. ob 3. uri popoldne na Ptujski Gori. Naprednjaki! Od kaplanov nahujskana banda zna zopet priti — kakor zadnjič pri sv. Urbanu — in bo hotela shod razbiti! Pripravite se na krepek odpor!

d) Maribor levi breg.

Narodni kmečki kandidat:

Josip Mursa,

kmetovalec na Krapju pri Ljutomeru.

I **Volilni shod pri Sv. Križu nad Mariborom.** V nedeljo, dne 5. maja priredi napredni kmečki kandidat Mursa volilni shod pri Sv. Križu in sicer ob pol 11. uri dopoldne v Fr. Berdovnikovi gostilni. Vrli napredni kmetje s Kozjaka in iz pesniške doline bodo ta dan pokazali, da hočejo biti samisvoji, pod nikogar komando, in da tudi nočejo imeti poslanca, ki bi lazil samo po farovžih in kakor ponižen sluga lizal roke.

I **Iz Slovenskih Goric.** Dne 21. aprila se je pripeljalo k Sv. Lenartu v Sl. gor. več gospodov, med njimi posestnik iz Leitersberga Senekovitsch, štajercijanski kandidat, potem župana iz Leitersberga in Karčovine. Posvetovali so se tamkaj v družbi zvestih jim sodrugov lenarčških in trojičkih o državnozborskih volitvah. Govorili so samo nemški. Sram jih je govoriti v našem jeziku, zastopali bi pa vendar radi naše kraje. Tako slabo je hvaččen gospod Senekovič svojemu predniku, vrlemu narodnjaku Mikložiču, bratu slavnega slavista, ki mu je posestvo tako lepo uredil. Oficijelno, je dejal g. Senekovič, je prišel k Sv. Lenartu, da se pogovori o shodih in agitaciji. Govoril je mnogo o svojih velikih zmožnostih. Toliko kakor Roškar, se je hvalil, bo tudi on storil, ali pa še več; davkoplačevalci so on in njegovi pristaši in zakaj bi drugi gospodarili z njihovim denarjem: „die Sozi“, ste djali, „und gewisse andere“. Mar mislite, da mi slovenski kmetje ne plačujemo davka? S tem pa res ne bodete vi, ki trobite v nemškutarski rog, gospodarili. — Zedinili so se nazadnje ti gospodje, da napovedo shod na nedeljo in da naj se vrši agitacija po županih, katerim naj se pošljejo plakati. Pravili so ti gospodje: „Naš shod bo najzadnji, pa njegov vtis bo ostal in ljudje bojo mene volili.“ Čudno se mi le zdi, da je ta, tako zmožen in pri ljudstvu, kakor se je lagal, tako priljubljen mož računal z možnostjo, da propade. Glejte, g. Senekovič, da vaš „Durchfall“ 14. maja ne bo prevelik, in bo še šlo tisto malo „skozi“, kar še imate v glavi. Nič boljše se vam ne bo godilo, ko vašemu tačasnemu tovarišu peku Orniku, ki so mu socialni demokrati zlezli v ušesa, in kakor se bo godilo vsem vašim tovarišem. Tudi Linhart vas ne bo rešil, ki ga name ravate poklicati na shod. Ostanite, g. Senekovič, le pri peščici šentlenarčških in trojičkih nemškutarjev, ti naj vas volijo, nas slovenskih kmetov ne bodele dobili na limanice. To bode pokazal 14. maj! Naš pravi napredni kandidat je Josip Mursa!

I **Iz Ljutomera.** V predzadnji številki „Slov. Gospodarja“ skušalo je neko človeče blatiti shod narodne stranke ter se v svoji prenačljivosti zagnalo tudi v ljutomerske „komije“. Ker že dolgo več nimamo navade, se obširno baviti z ljudmi take kvalitete, samo nekoliko besed odgovora nam že dobroznanemu dopisunu:

Ako hočeš smešiti kak shod, si ne izbiraj več komijev, ampak le ljudi tvojega kalibra (fotograf je zmiraj na razpolago) ter nam blagovoli v tvojem obsevanem „Slov. Gospodarju“ naznaniti, kdo izmed nas je bil navzoč takrat pri g. Kukovcu. Močno se nam zdi, da te muči „delirium tremens“, da več vidiš, kakor ti oči kažejo. Še danes nam je žal, da smo bili takrat slučajno zadržani udeležiti se shoda, na katerem se je prvokrat pokazalo, da vstaja na Murskem polju iz teme zarja boljše bodočnosti, politične in duševne zrelosti.

Ljutomerski trg. pomočniki.

I **Še enkrat shod v Št. Lenartu v Slovenskih goricah.** Mi smo danes teden popolnoma verodostojno opisali shod v Št. Lenartu. Dejstvo je, da so imeli zvezarji pri začetku zborovanja malo večino; a pozneje se je nabralo naših toliko število, da smo bili v lepi večini. „Slov. Gosp.“ pa laže, da so imeli zvezarji „velikansko večino“. Tako more lagati le kak mladeniški zvezar ali pa kak neumen doktor. **Laž** je tudi, da je dr. Tiplič (ki je govoril skrajno bedasto!) „v stvarnih besedah dokazal njihove laži“, pač pa je res, da niti eden zvezar ni niti najmanjše neresnice našim govornikom dokazal in tudi ne dokazoval, razun če bi morali smatrati zmedene besede „mladeniča“ Roškarja za „dokaze“. Med drugim je namreč tudi rekel, da slovenjegoriški kmetje ne potrebujejo za poslanca kmeta, ki je hodil nekaj po svetu in je tam nekaj videl, češ, da to ni pravi kmet. Pravi kmet je menda njemu tisti, ki nikdar ni pogledal čez meje svoje občine.

I **Občina Sv. Jakob v Slov. goricah** bo imela glasom volilnega imenika 516 volilcev. „Slov. Gospodar“ pripomnja k temu: „Častno bi bilo za nas, ko bi dne 14. majnika vse te glasove dobil Roškar.“ Ne, ne, tega veselja vam šentjakovski volilci ne bodo napravili, kajti ogromna večina pri nas je za neodvisnega kmeta g. Mursa. Živel napredni kandidat!

I **Resnica — in blagoslovljeni lažniki.** V „Slov. Gosp.“ pravi neko sirote, da bi bil na shodu pri Sv. Jurju „neštajercijance“ lahko na eni roki seštel. Možje, ki ste prisostvovali, pomnite to! Pride čas, ko Štuhec in njegovi gardi to kruto poplačamo! Pride sodni dan!

I **O shodu v Št. Jurju ob Ščavnici** se je nek blagoslovljeni dopisnik v „Slov. Gosp.“ pošteno nalagal. Pravi, da je bilo zvezarjev „ogromna večina“. Ali se pač ne sramujejo zvezarji sami tako ogromne laži? Pa česa je teh ljudi sram! Saj jim je dr. Korošec in njegov štab izruval iz src že ves čut poštenosti in dostojnosti. Gosp. kaplan Štuhec, znanje paragrafov si le ohranite za sebe! Vam bo še v marsikaterem slučaju prav prišlo. Pa Spindlerju so jih kmetje pošteno solili, pravi Štuhec. Ej kaplanče, ali se spominjaš, kaj vse se je tebi povedalo? Ali se spominjaš, kako si na razne „solene“ molčal ko grob? — Dolga postava — kratek spomin!

I **Iz Slaptinec.** Naš Čagran jih je na shodu pri Sv. Jurju ob Ščavnici slišal! On hoče veljati za Slovenca, v resnici pa piše vse nemški na glavarstvo. Hodil je gledat latinske šole od znotraj, pa brž samo eno leto ali dve. Kako je to, da nimajo njega za nemškutarja, kakor nas napredne kmete tako radi sramotijo.

e) Maribor desni breg.

Narodni kmečki kandidat:

Viktor Glaser,

kmetovalec in lesotrtec na Smolniku p. Rušah.

I **Shod Viktorja Glaserja v Konjicah** minolo nedeljo se je vršil ob udeležbi do 100 ljudi, med temi polovica zvezarjev. Imeli so predsedstvo. — Glaser je z uspehom v krasnem govoru razvil svoj program, da mu tudi nasprotni govorniki niso mogli ničesar očitati in so povdarjali le, da jim je kmečka zveza že prej postavila kandidata. Gotovo je pa, da bo neodvisni kmečki kandidat Viktor Glaser tudi v konjiškem okraju dobil lepo število glasov kljub strastni agitaciji nasprotnikov svobodne kmečke misli. Konjiški okraj je bil do današnjega dne zanemarjen. Z obžalovanjem moramo povdariti, da se je tamošnje razumništvo vse premalo brigalo za kmečko ljudstvo. Vendar tudi v tem okraju vstaja svobodna kmečka misel in tudi ta okraj bo dne 14. maja dokazal, da ni popolnoma v Koroševih krempljih! Svobodni slovenski kmet vstaja tudi tam!

I **Le lažite!** Ko je imel gosp. Glaser shod v Framu, trdilo se je potem v poročilu „Sl. Gosp.“, da so pristaši neodvisnega kandidata vzdignili po dve roki, da so bili pri pristaših km. zveze večinoma župani vseh občin, da je bilo vse navdušeno, za kmečkega kimavea Pišeka, da so poročilu g. kandidata Glaserja, ko je govoril o ponku nemščine v ljudski šoli, pritrjevali samo nekmetje in še več sličnih laži, kakršnih je zmožen le „Sl. Gosp.“ s svojimi katoliškimi dopisovalci. Temu nasproti mora se konstatirati sledeče:

G. župnik Muršec sam je po kandidatovem govoru priznal, da proti njegovemu programu nima nič, da je dober. Zakaj pa se gospod župnik takrat kandidatu v lice ni upal govoriti proti ponku nemščine. Mož dobro ve, da bi mu vsi njegovi komandirani pristaši bili pri tem ušli ali se mu pa vsaj pozneje izneverili. Vsi njegovi krščansko katoliški kmetje so namreč za to, naj se v šoli uči več nemščine. Laž pa je, da bi se gosp. kandidat bil zavzemal za več nemščine v ljudski šoli, naglašal je samo, da je pouk v nemščini kmetu samo v korist, a nemščina naj se uči od narodnih učiteljev, kateri ne bodo s tem ponkom trgali mladini iz src spoštovanja do matereinega jezika.

Kar se tiče dviganja dveh rok, vemo samo to, da jih pri pristaših neodvisnih bolj kot polovica ni vzdignila rok, ker je župnik gledal kakor razjarjen lev, kdo bo vzdignil roko, kdo ne. Pri župniku se pa vendar boje nekateri zamere, čeprav se imenujejo neodvisni. Pač pa je bila med župnikovimi pristaši v prvih vrstah neka devičanica iz Framu, ki je vzdignila za Pišeka obe roki. (Priče na razpolago.) To pa ni bila edina, ampak med župnikovimi privrženci bi bilo skoraj prenašlo, da bi imel vsak po štiri roke. — Nadalje

se trdi, da so bili za župnikom večinoma župani sosednih občin. No, g. župnik, pri tem računu vam pač ne zadostuje več kronška veljava, morali bodele še počakati na finančnega ministra, ki bo zumil še kako bolj nategljivo veljavo.

f) Marenberk - Slov. Gradec - Šoštanj - Gornji grad.

Narodni kmečki kandidat:

Vinko Ježovnik,

kmetovalec v Velenju in načelnik šoštanjskega okrajnega odbora;

I **Iz Mozirja.** Neki dopisun — lažnjivec — je poročal v „Slov. Gosp.“, da je kmečki kandidat Ježovnik rekel na shodu 14. apr. v Mozirju, da bo delal na to, da se odpre meja za uvažanje živine. Sto podlo lažjo je hotel ogrditi našega že povsod priljubljenega kandidata, a posrečilo se mu ne bo, kajti nad 200 na shodu navzočih kmetov je slišalo, da je govoril g. Ježovnik prilično tako: Če me izvolite za poslanca, delal bom z vso močjo na to, da se srbska meja za uvažanje živine **zapre**, kajti sam sem kmet in vem, da ima naše ubogo ljudstvo le v živini še malo oporo. Sedaj je živina draga, in tu si pridobi naš kmet še nekaj krajcarjev; če bo pa meja odprta, ne bo naša živina imela cene — torej bo tudi kmetu odtrgano zadnje sredstvo, s pomočjo kojega še malo zasluži. Jaz sem mesar, zato si boste mislili, da bom proti temu, hoteč veliko zaslužiti; a odkritosrčno vam povem, da sem in bom za zapor mej, ker mesarji s tem nimamo nobene izgube. Če moramo živino drago plačati, moramo pa meso podražiti, kakor sami veste, torej ni izgube. Za kmeta, kakor sem tudi jaz, pa je brezdvomno potrebno, da se meja zapre, sicer bo še večji siromak. Jaz bom delal na vse načine, da se to doseže... Tako je govoril na shodu v Mozirju dne 14. aprila kandidat Ježovnik, pa ne, kakor je debelo tiskal „Sl. Gospodar“. Kmetje, ki so bili na shodu in vsi drugi lahko prisežejo. Ako pa dopisnik nima toliko pameti, da bi se tega spomnil, lahko pogleda v zapisnik, lahko vpraša kandidata Ježovnika in vsakogar, kdor je bil navzoč.

S takimi lažmi, ki se dajo prijemat, ne boste prav nič dosegli; nasprotno, sami sebi kopljete grob, kajti naš kmet ni tako neumen, da bi ne vedel, kaj je resnica, kaj laž. Sedaj, ko si slovenski kmetje postavljajo svojevoljno kandidate, sedaj trepetate, boječ se za svojo nadvlado, bijete in brcate, grizete in pljujete v vsakogar, ki se drzne malce svobodno govoriti. A, gospoda, časi so minuli! Danes govori kmet sam, in vi se boste morali vdati. Vprašamo vas prav ponižno, je li to pošteno, je li to katoliško? Ne prepoveduje-li sv. vera lagati? In vi ste najspretnjši lažnjivci. To smo morali povedati, kajti, da bi se s takimi sredstvi delalo, to ne gre in ne gre!

Ako ima pa dopisnik le za las poštenja v sebi, zahtevamo od njega, da svojo nesramno **laž prekliče**, ali pa dokaže, sicer ostane podel lažnjivec in zavijalec resnice in poštenosti. Konečno še omenimo, da ni bilo le okrog 100 oseb, pač pa nad 200 in če prištejemo one, ki so, kakor pravi „Slov. Gosp.“ — njegovi — je bilo za Ježovnika še vedno, pošteno računjeno okoli 200. Šteli smo ljudi, a če dopisnik ne zameri, bili smo tudi mi v prvem razredu. Mladenič iz Šmartnega Fr. Irman ni prav nič odločno oporekal; vemo, kaj je govoril in kako je govoril; samo zahteval je, naj kandidat pove, kako bo on delal (na to mu je zagrmelo: dosedaj niso storili za kmeta nič, g. Ježovnik pa je itak razkril svoj program). Ta mladenič je tudi omenil, da naj naši poslanci ne odpirajo ust v državnem zboru samo takrat, kadar se jim zdeha. In tako je tudi bilo dosedaj. Torej, dragi dopisun, naj te ne teži preveč, če se je naš shod obnesel prav sijajno, kajti „klaverno“ je že stara vaša fraza. Po shodu so se pripeljali iz Nazarij kmetje in dosti jih je zamudilo.

Uvažujte gospodje v prihodnje sveto resnico! Na svidenje tedaj 14. maja! Živel kmet Ježovnik!

I **Ali ste res čisto zmešani, dr. Korošec?** Poročilo o Ježovnikovih shodih v Vuhredu in v Ribnici je naravnost znamenito. Pravi: „Volilni shod za kandidata narodne stranke Ježovnika se je kaj slabo obnesel. Občinstva je bilo še precejšnje število.“ Oh ti mili Bože, kaka logika!

I **To je krščansko!** „Slov. Gosp.“, katerega glavni urednik je kaplan dr. Korošec, poroča, da je neki kmet, ki se je vračal s shoda pri Sv. Miklavžu, v gostilni v Dovžah slavil Ježovnika,

in pristavlja z vidnim veseljem sledeče: trdi udarci na premodro glavico polnokrvnega neodvisnega kmeta so bili krepek odgovor na njegovo izzivanje. Obilna množica njegove prevroče krvi po tleh dveh sob in hodnika se je še le zjutraj ob solnčnem vzhodu docela ohladila. Tako piše v „katoliškem“ „Slov. Gosp.“ katoliški duhovnik. No, dne 14. majnika se bo tudi tem posvečenim gospodom njih prevroča kri docela ohladila. Živio naš kandidat gospod Ježovnik!

m **G. prof. Robiču v odgovor.** Govori se, da ste se baje neke izrazili, da Vas najbolj boli in žalosti, da učiteljstvo, za kojega koristi ste se vedno potegovali, tako strastno proti Vam agitira. Ako je to resnično, tedaj gotovo niste prav poučeni. Učiteljstvo namreč ve dobro ceniti vse, kar ste zanj storili in Vam je za vse to tudi hvaležno ter se tudi nikjer ne spušča v strastno agitacijo proti Vam. Nasprotno je pa resnično, da ravno pristaši Vaše stanke agitirajo strastno in brezobzirno, da Vam s tem mnogo več škodujejo kakor koristijo, o čemur ste se pač lahko sami prepričali na volilnih shodih v slovenjgraškem okraju. Proti Vam torej učiteljstvo nikjer ne nastopa, če pa že kateri kje kaj reče, to nikakor ne velja Vaši osebi kot taki, pač pa Vaši stranki, katere ste se žal tako tesno oklenili. Nekdaj ste bili goreč in navdušen zagovornik šole in učiteljstva, sedaj pa ste se zvezali s stranko, katera tako nečuvno napada šolo in učiteljstvo. Sami pač dobro veste, na kak ostuden način grdi in napada glasilo Koroščeve stranke „Slov. Gosp.“ učiteljstvo skoraj v vsaki številki, češ, da je isto brezversko, ničvredno, podlo, kratko, pravi izvržek človeštva. Sami boste torej sprevideli, da se učiteljstvo s stranko, ki tako grdo obrekuje in sumniči naš stan, nikakor bratiti ne more. Prav iz srca pa učiteljstvo obžaluje, da ste se Vi, ki ste bili nekdanji sami tako izboren in ugleden učitelj, in tako goreč zagovornik šolskega napredka, zvezali s klevetniki vseh poštenih ljudi, s takimi ljudmi namreč, kateri Vas le navidezno trpijo — v svojem srcu pa Vas čez vse črtijo.

m **Gornja Savinska dolina.** Dne 14. aprila, ko je priredil v tukajšnjem okraju prof. Robič več volilnih shodov, prišlo je semkaj tudi Maksle Maksetovo. Moralo je pa Maksle imeti jako slabo vest, kajti se ni prav nič oglasilo v svojem rojstnem kraju, ne pri bližnjih sorodnikih in ne pri svoji materi, temveč je prav potuhnjeno po skrivnih potih prigomazilo v Nazarje. In ko je na tem potu Maksle zagledalo nekega svojega sorodnika, se je hudo prestrašilo ter se potuhnjeno skrilo za neko drevo, da bi ga ta ne opazil. In to Maksle je neki v Nazarjih in na Ljubnem prodavalo politično svojo modrost. Ljudje pa so govorili in rekli: „Oj Maksle, Maksle, kam si prišlo, kam si zabredlo; poštene svoje župljane si prišlo semkaj obirati. Ali se to strinja s svetim Tvojim poklicem?“ G. prof. Robič pa bi bil imel mnogo več uspeha in bi si bil pridobil veliko več zaupanja pri volilcih, ako bi si ne izbral takih popolnoma nezmožnih agitatorjev, kakoršno je Maksle Maksetovo.

m **Iz Mozirja in okolice.** Vsak dan se izprehajam tod okrog lepega Mozirja, in vselej se vračam radostnega srca domov. Tupatam naletim slučajno na kak pogovor med kmetovalci in vselej mi obrne pogovor o volitvah pozornost na nje. Kmetje se zgovarjajo o kmetskem kandidatu Ježovniku, hvalijo ga, ker se jim je zelo dopadel na dan shoda. Vsak pravi, da so bile njegove besede neprisiljene in res odkritosrčne v popolnem nasprotju z Robičevimi, ki niso prav nič kazale, da so privrele iz srca. Robič se jim tudi ne dopade, ker je že prestar in se mu ne bo ljubilo delati. Dalje so govorili, da se presneto malo razume na kmetske potrebe. „Ježovnika poznamo“, tako je dejal eden. „poštenjak je, kmet je, pa bomo enkrat pretekli od gospoda profesorja na navadnega kmeta; šment, če so vsi drugi lahko poslanci, zakaj bi pa ravno kmet ne smel biti...“ Tako prisluškujem vsak dan in nehote se mi je vsilila misel: Če bo tako, profesor Robič, Vam bo slabo dne 14. maja!

m **Iz Mozirja.** „Gospodar“, ki je dobil patent na svoje laži, je s svojim nesramnim dopisom v eni zadnjih številkih povzročil silno ogorčenje med kmeti. Najboljši pristaši Robiča so se naravnost zgražali nad tako podlimi lažmi. Eden je dejal: „Da vsi časniki lažejo, to sem vedel, a da „Gospodar“ laže, in še tako nesramno laže, tega ne bi verjel nikdar, ko bi ne bil na shodu sam in slišal govoriti Ježovnika.“ Potem je pa tiho pri-

stavil svojemu prijatelju tudi od Robičeve stranke: „Veš, če se bo pa „Gospodar“ tako lagal, bo pa Robič plaval.“ In res, volilci so bili tako razburjeni, da bi se lažnjivemu poročevalcu iz Mozirja presneto slaba godila, če bi stopil med nje. Pristaši „Gospodarjeve“ stranke so zvečer po sejmu resno tožili, da jim je prav lažnjivi dopis o shodu kandidata Ježovnika v Mozirju odtegnil dosti glasov. Tak je sad resnice in pravice, kaj ne, k?

m **Shod v Pasjivasi** pri Špenku se je vršil minolo nedeljo ob udeležbi nad 100 ljudi. Predsedoval je gosp. župan Jožef Kovač, govorili so Volk, Vlado Vošnjak in Jože Soič. Razun dveh so zborovalci z navdušenjem sprejeli kandidato Ježovnikovo.

m **Nesramnost Robičevih pristašev.** Robič se naj sramuje v dno duše lažnikov in obrekovalcev, ki za njega delajo. S tako podlimi sredstvi se ne bori nobena stranka na svetu. Zato pribijemo, da je Koroščeva zveza stranka laži in nepoštenosti. Po celem volilnem okraju so raztrosili listke, na katerih lažejo ti namestniki božji, da je Ježovnik na shodu v Mozirju govoril proti visoki ceni živine in da je rekel, da bo predlagal, naj se meje za tujo živino odprejo. Tako morejo lagati le ljudje, ki so izgubili vsak čut poštenosti. Vsi volilci, ki so bili navzoči na shodu v Mozirju, potrdijo pod prisego, da je Ježovnik baš nasprotno govoril in Ježovnik razpisuje 2000 K tistemu, ki dokaže, da bi bil tako govoril, kot ga nasprotniki obrekujejo. Le lažite in obrekujte naprej, tako boste stotine in stotine glasov pridobili našemu kmečkemu kandidatu! G. Robič, ali Vi tudi odpravate to podlost? Vi ste kandidat lažnikov in obrekovalcev!

m **Robič — večletni šolski nadzornik, še šolskih postav ne pozna.** V imenu hribovskih kmetov okolice Ljubno je trgovec na Ljubnem gosp. Franc Ksaverij Petek vprašal kandidata g. Robiča na shodu istotam: ali je res, da morajo vsi otroci v šolo hoditi in če taki, ki so oddaljeni več kot eno uro, niso odvezani šol. pouka. Zgodi se namreč, da okrajni šolski svet kaznuje zanikrne starše, ki ob lepem vremenu in poletenskem času nočejo svojih otrok pošiljati v šolo.

Na to je odgovoril g. Robič doslovno: „Kateri so dalje kot eno uro od šole, se sploh ne smejo kaznovati. Držite se tega!“ To bi vi videli one kmete, kako jim je ngajal ta odgovor; kajti marsikateri si je mislil: to pa to, nič ne bo več kazni in otrok tudi ne bode potreba v šolo pošiljati. Seveda se bodo sedaj vsi držali Robičevih besed in po njih se ravnali. Posledica pa bode zopet: globa in vsled tega razočaranje. — Zakaj? Gosp. Robič, kot bivši učitelj, c. k. profesor mariborskega učiteljskega na dopustu, večletni okrajni šolski nadzornik in šolnik ni govoril v smislu šolskega zakona, znabiti zato, da bi se navzočim kmetom bolj prikupil. V dokaz temu navedemo doslovno v štev. 50. Uradnega lista c. kr. okr. glavarstva celjskega od dne 12. dec. 1901. priobčeni odlok: Št. 2380. Vsem krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom šolskih okrajev.

Ravnanje s šolskimi zamudami.

Opazovalo se je, da glede ravnanja s šolskimi zamudami onih otrok, ki nad 4 kilometre od šolskega okraja oddaljeni prebivajo, ni povsod potrebne jasnosti, zaradi česar tudi ravnanje s takimi šolskimi zamudami ni enakolično.

V tej stvari je c. k. deželni šolski svet z odlokom z dne 25. aprila 1889, št. 2572 (dostavljenim krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom dne 20. maja 1889 in sicer onim šolskega okraja celjskega pod št. 412., vranskega pod št. 153., konjiškega pod št. 313., šmarskega pod št. 247., gornjegrajskega pod št. 204 in laškega pod št. 373.) odredil, kakor sledi:

Popolnoma napačno mnenje je to, da se smejo izven zakonite oddaljenosti stanujoči šolski otroci smatrati za oproščene od obiskovanja šole. Temu nazoru očitno ugovarja določba § 20. državnega zakona o ljudskih šolah, katera splošno šolsko dolžnost določa in predpisuje, da ne sme noben otrok ostati brez pouka, zaradi česar se pravilno oproščanje od šolskega obiska takih otrok, če morebiti stariši ne dokažejo, da dajo otroke privatno poučevati, nikdar ne more pripuščati, dasiravno je primerno, da se proti njim, osobito ob neugodnem vremenu, ravna prizanesljivo.

Na to odredbo s tem opozarjamo.

Celje, dne 20. novembra 1901.

Kdo ima tedaj prav, ali kandidat g. Robič ali pa c. k. šolske oblasti? Odgovor je lahek.

Čitatelje našega lista pa prosimo, naj ta doslovni odlok dajo čitatelj onim, ki so verjeli Robičevim besedam, da ne bodo, zapeljani po istih, sami trpeli škodo.

m **„Ježovnikova zlahta“** je motila Robičeva zborovanja v Št. Ilju in v Šmiklavžu. Ah seveda! Povsod, kjer se zvezarjem pripeti nesreča, morajo priti na pomoč ali „žalska fakinaža“ ali pa kaka „zlahta“. So-li kmetje Čas, Jaš in drugi, ki so bili v predsedstvu škoda v Št. Ilju, sama Ježovnikova zlahta. Kdo je pa povzročil „razgrajanje“? Ali ne župnik Pečnik, ki je prvi udaril nekega kmeta, daje ta bil krvav? Blagoslovljeni pretepači in lažniki, fej Vam!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Koroško.

Slovenski kandidat v Celovcu. Uradna statistika je našela 1.1900 Slovencev v Celovcu (izven vojaštva) 438. Gotovo pa jih je še enkrat toliko. Da celovski Slovenci pokažejo, da je Celovec dvojezično mesto, katero dejstvo nemški nasprotniki tako strastno zanikajo, so postavili Slovenci svojega slovenskega kandidata v osebi slovenskega delavca, kiparja Teodorja Osana.

Volilni shodi na Koroškem. Minolo nedeljo so se vršili shodi na Globasnici, na Tolstem vrhu in v Črnečah. — Jutri je shod v Libeličah. V soboto, dne 4. maja v Galiciji. V nedeljo, dne 5. maja v Beli, v Železni Kapli, popoldne v Dobrli vasi. V četrtek, dne 9. maja v St. Lipšu in Žitari vasi. V velikovškem okraju je bil v nedeljo shod v Želinjah, dne 5. maja pa bo na Djekšah.

Slovensko uradovanje je upeljala občina Št. Danijel na Koroškem.

Kranjsko.

Za ljubljansko okolico je prizglasil svojo kandidato kot neodvisni kandidat g. Žirovnik, nadučitelj v Št. Vidu nad Ljubljano.

Ljubljanski Nemci so postavili za državnozbornsko volitve svojega kandidata in sicer vpojenega c. kr. okr. glavarja Gustava del Cotta.

V Ljubljani je bilo vloženih 1127 reklamacij; od teh jih je 600, v katerih se zahteva izbris oseb, ki niso opravičene voliti.

„Katoliško tiskarno“ v Ljubljani bo — kakor poročajo časopisi — zidala nemška tvrdka. In sedaj naj nam še ljudje okoli „Slovenca“ enkrat pričejo deklamiraj kaj o „narodnosti.“

Javni vinski sejm v Krškem se vrši v nedeljo, dne 5. maja.

Primorsko.

Slovenska trgovska šola v Trstu. Minolo sredo je bil v Trstu sestanek zaradi ustanovitve slovenske višje trgovske šole v Trstu. Izvolil se je odbor 5 oseb, ki imajo potrebno ukreniti, da se čimprej omogoči izvolitev kuratorija in se rešijo nekatera vprašanja glede gnotne strani. V začasni odbor so voljeni: Kornelij Gorup pl. Slavinski, dr. Iv. Merhar, dr. Pretnar, dr. Slavik in Jos. Ulčakar.

Volilno gibanje v Trstu. Za državnozbornskega kandidata v III. volilnem okraju je postavljen od Slovencev dr. Rybaf, ker se je Ulčakar odpovedal kandidaturi. Kakor znano, kandidira dr. Rybaf tudi v tržaški okolici, kjer bode gotovo izvoljen.

LISTEK.

Za tržke pravice ...

Dogodbica. — J. G. Dobletinski.

II.

V nedeljo popoldne so sedeli trije Podgorci pod košato hruško na vrzeli, ki pelje na vaške sadovnjake ter so polagoma kadili tobak. Tu so se navadno zbirali podgorski očetje ob vsaki priliki na vasovanje. Ni je bilo nedelje, da bi ne bilo najti na vrzeli najmanj šestero ali tudi več sosedov. V Logarjevo gostilnico so zahajali le v deževnih nedeljah in še takrat ne vselej; zato so bili vsi Podgorci večidel premožni kmetje. — Če je kdo iz sosedne vasi v tistih časih, ko še niso bili naši denarni zavodi v najlepšem cvetu, potreboval posojilo, je prišel v Podgoro in je dobil

denar na dobro vero in brez intabulacije. Pa so bili tudi ponosni nase ti Podgorci in ponosni na svojo vas, da le kaj! — Le to jim je prihajalo marsikaterikrat na misel, da bi bilo v Podgori še mnogo lepše in prijetnejše, ako bi bila Podgora trg in ne samo vas . . . In tako čedne in snažne vasi tudi ni bilo najti daleč naokrog, kakor je bila Podgora! — V Sredčana, na primer, imajo tržke pravice, nazivajo se tržane in vendar so Sredčani napram Podgori le prava vas! Kar se premožnosti tiče, bi lahko Podgora štela tudi nekaj več kakor Sredčane in vendar imajo Sredčani tržke pravice, Podgorci ne.

Kadili so torej tistega nedeljskega popoldne trije Podgorci na vrzeli tobak in premišljali o vsem tem, ko sta se približala vrzeli stari Čemžak in Jakopec.

„Kaj pravite, ali bo jutri lepo vreme, ka-li?“ je dejal Čemžak in se vsedel zraven Čepinovega Toneta.

„Ne vem, če bo kaj prida“, je odvrnil Čepinov in pljunil z nekako resignacijo v cestni prah; potem so molčali vsi.

Toda stari Čemžak, suho človeče, popolnoma obritega obraza in rdečih oči ter živega, prekanjenega pogleda, je vrtel oči semintje; ozrl se je sedaj v enega, sedaj v drugega sosedu in je takoj uvidel, da so oni trije nekaj klavirni in raztresenih misli. Hotel je na vsak način vedeti, o čem so se razgovarjali, predno je prišel sem. Pa stvar ni bila povsem lahka, kajti kar je Podgorec že enkrat izgovoril, ni nikdar rad ponovil v drugo in kar se je kedaj v Podgori dogodilo, ni za marsikaj zvedela sosedna vas; ostalo je doma; zato je tudi sedaj vse molčalo celo napram domačinu. A kakor sem že rekel: stari Čemžak je bil živga, prekanjenega pogleda in bistroumen je bil, da mu ni bilo para v Podgori.

Sicer ne vem, je-li ob tej priliki porabil vso svojo bistroumnost, ali se mu je le posrečilo kar tako, da je uganil, kaj beli sosedom glave in jih dela kratkobesedne. Pričel si je nalahko odkašljevati, izvlekel drobno svojo pipico in začel vanjo tlačiti tobak.

„Veste — kakor sem že rekel ono nedeljo pri Logarju: Mak ima prav, čisto prav! — Če bi mi imeli pranger, kakor ga imajo Sredčani, imeli bi tudi tržke pravice in naši vasi bi se reklo trg, ne pa vas. — Kaj mislite, da so Sredčani postali tržani na kak drug način? Za časa tiste splošne vstaje in prekucije je prenehala tlaka in desetina, da je grajščak zgubil čez nas vso oblast. Takrat so prišli cesarski ljudje tod mimo in so baje delili tržke pravice povsod, koder so našli pranger, ki jim je bil v znamenje, da je v takih krajih še posebno gospodarila sila tlake in bič grajščakov. Tak pranger so našli tudi v Sredčana, zato so jim podelili in zapisali tržke pravice . . . Ko bi mi imeli tak pranger, bi se tudi smeli imenovati tržane, in naša vas bi bila: trg Podgora! . . . Zato pravim še enkrat: Mak ima čisto prav: Polastimo se na kak način prangerja sredčanskega, če si hočemo pridobiti tržke pravice! . . . To, mislim, ne bo najtežje . . . Kdo se pa briga danes v Sredčana za pranger? Prav nihče! Še ne ozre se nobeden vanj, kadar se sprehajajo ti gosposki Sredčani prav bahato po trgu goridoli . . . Tisti Petrakov Joža sedi včasih na njem, ko se greje na solcu in drži mrzlo pipo med zobmi. — Stari Kražajnk bi se prangerja gotovo še prav rad znebil od svoje hiše, da bi zamogel razširiti vrt. O, to sem jaz že davno pretuhtal! . . . Drugim Sredčanom pa je pranger deveta briga . . .“

Tu se je Čemžak odkašljal in vnovič nažgal ngaslo pipo. Drugi so pazljivo poslušali; nobeden ni črnil besede; le včasih so se temu ali onemu zategnile ustnice in zasvetile oči. Očividno so hlastno požirali Čemžakove besede. Ko je le-ta nažgal pipo in stisnil še tlečo žveplenko v dlani, je nadaljeval:

„Kaj pa bi bilo, če bi se domenili in zbrali vkup, pa bi šli po pranger in ga naskrivaj, kar natihoma odpeljali? . . . Nikdo bi ne vedel! — Nekaj časa ga potem shranimo v kako klet, če ni drugače . . . Ko bi nobeden Sredčan ne zmislil več na pranger, ga postavimo kar sred vasi in naša Podgora bo zaslovela — ej! da še nikoli tako! . . .“

Pri teh besedah je naenkrat zdrknil raz vrzeli sosed Vlup, ves goreč za Čemžakovo misel in dejal: „Veste kaj, sosedje? Jaz dam konje in voz, če gremo ponj! — Jaz bom vozil pranger iz Sredčan, če gremo ponj in nihče drugi ga ne bo vozil! — Jaz dam konje in voz, pa pojdemo! . . . Kar jutri zvečer pojdimo! . . .“

Vsi so bili ene misli in sklenili so, da se dogovorijo še z drugimi sosedi.

„Ti Tone“, je rekel odhajaje Klanjšek Čepinovu, „tvoja dva brata morata tudi z nami! Če bo treba, se vdarimo . . . Povej jima, naj se pripravita! . . .“

In možakarji so se hitro razšli in se raztrosili po vasi . . .

(Dalje sledi.)

Gospodarski paberki.

Presajenje dreves.

Sadi fant v mladosti dreva.
Da na starost te ne žuli reva.
Škerlec.

Kadar presajaš drevo, ti je zopet treba ozir jemati na lego in zemljo. Najboljša bi bila seveda takšna zemlja, kakršna je v drevesnici. Slabo zemljo moraš torej dobro gnojiti s kompostom. Vrste, ki so v kraju priljubljene, je treba saditi v večjem številu. Pomni pa: Manje bodeš imel vrst v svojem sadovniku, boljše bode za tebe, ker vse sorte ti bodo zorile ob istem času. Divje necepljeno drevo pa ni vredno, da krade prostor vcepljenemu drevesu. Najbolje ti je saditi v čvertokot (v kvadrat) po 8—10 m narazen. Ako pa imaš parcelo v obliki trikot, potem pa sadi v trikot. V krajih, kjer služi sadje za mošt, in ga ni mogoče drugače porabiti, naj se sadi le tako sadje, ki daje največ in najboljše mošta. Dobitek pri sajenju dreves pa ne bode nikdar izostal. Torej modro naprej!

Jame se naj izkopajo nekaj mesecev pred sejanjem, dva metra široke in 75—80 cm globoke. Čim slabjša in kamenitejša je zemlja, tim večje naj bodo jame. Pri kopanju jam je posebno treba paziti na to, da se boljša zemlja loči od slabjše. Na eno stran jame se meče zgornja, rodna zemlja, na drugo stran ona, ki je v sredini, na tretjo stran pa ona, ki je na dnu jame. Pri zakapanju jam bodi posebno pazljiv; ako je v jami voda, jo prej odstrani, ko začneš zakapati. Nikdar pa ne zakaplji jam, ko je zemlja mokra. — Na dnu jame postavi kol, katerega si nalašč za to pripravil in naj bode 3 metre dolg in kakih 10 cm debel. Ako ga obžgeš na istem delu, kjer bode gledal iz zemlje, te grivalo ne bode. Na dno jame pride tista zemlja, ki si jo izkopal najzadnje, potem pa prva plast rodovitne zemlje, to je zemlja, ki si jo izkopal najprej. Nagrni malo zemlje naenkrat v jamo in sproti dobro z nogami potlači, dokler ne bode jama polna do kraja (štrihana). Sedaj pa položi drevo v že zasipano jamo od južne strani tako, da bode drevo kolu senco delalo, ne pa kol drevesu. Razpeljaj korenine na vse strani jednako, debelejšje pa nekoliko prikrajšaj in gladko rano naredi. Zasuj zdaj drevo s prhko, rahlo, dobro zemljo, katero trdno pohodi, ter pazi, da ne ostane pod drevesom votlina. Po vsej jami razgrni dvoje teleg dobro sprhnetega komposta, katerega tudi trdno pohodi. Posem zasiplji jamo z drugo plastjo zemlje tako, da bode vodoravna jama zakopana, takorekoč visela proti drevesu. Naredi še lepo okroglo in zemljo od zunaj trdno pripokaj. Ko si vsa dreva tako posadil, priveži jih s sesukanim vozom iz mokre slame na zgornji strani pri kroni tako k kolu, da se vezilo križa med kolom in drevom. Ravno isto stori tudi v sredini drevesa. Potem odžagaj kol kake štiri prste pod prvo vejo krone, da se veje ne bodo drgale ob kol ter izroči last v roke ljubemu Bogu. Ako si storil vse tako, bodejo pametni mimogredoči ljudje rekli: Ta človek, ki je storil to delo, ima na pravem glavo in pridne roke, ter bodo zanaprej delali ravno tako.

Vse mladike odreži, pusti samo 3—4, katere obrežeš na reznike. Rezniki naj bodo kakih 12 cm dolgi; zadnje oko pusti na stran, tam kjer hočeš prihodnjo mladiko imeti. Za vršič pa naredi daljši reznik od drugih. Nikdar pa ne odgojaj dva vršiča, kajti tako drevo ti lahko veter, sneg, ali teža sadja raztrga.

Ako bi pa bila pri sajenju zemlja presuha, jo zgoraj zalij. Po letu brani drevesa pred listnimi in krvavimi ušmi kakor v drevesnici, ter jih poškopri z modro galico, kakor škropiš v goricah. Treba je drevesa tudi večkrat oplesti. Ako si vzgojil drevesa v 170—180 cm dolga debela, se ni bati, da bi ti krave storile kako škodo. Ako imaš močne 10 cm debele kole, ti drevo do tistega časa, ko ti sprhni kol, ne potrebuje nikake podpore več. Okrog posajenega drevesa ne smeš travnega ali deteljnega semena posejati, kakor nekateri delajo. Koncem junija okoplji zemljo. Da izkoplješ jamo in posadiš drevo, potrebuješ 4 ure časa, ne pa, da bi 4 dreva posadil v eni uri. V drugem letu meseca februarja odstrani vezi, ter jih sežgi, kajti v njih so se prezimili škodljivi mrčesi, ki bi pozneje lazili na krono. Meseca marca priveži drevo zopet h kolu tako, kakor v prvem letu, ter obreži lanske mladike na reznike, ali nekoliko daljše kot prvo leto. Ne pusti pa nikdar mladik pri zemlji rasti. V drugem letu imaš isto delo, kot v prvem. Pazi, da ti dreves gosenice ne poškodujejo. V jesen jih namaži s sledečo zmesjo: vzemi en del ilovice, en del apna in en del kravjeka; vsi deli morajo biti enaki. Prilij vode in dobro premešaj, ter namaži debela, preden je mrzlo vreme, s kakim čopičem.

Jaz sem mladike še tudi v tretjem in nekateri v četrtem letu po sajenju obrezal na reznike in to zaradi tega, da sem dobil prav močno deblo in močne veje. Ni mi treba nikdar snega stepati in tudi se ne bojim, da bi mi sad pokvečil veje.

Sicer pa imaš v tretjem in četrtem letu ista dela kakor v drugem. Samo v tretjem letu po sajenju moraš v jesen zemljo odkopati blizu do korenin, ter nasipati dve telege močnega komposta, tako na veliko, kakor je jama velika, ter zopet zemljo zagrniti. Kmalu bodeš zdaj zapazil, da se ti bodo naredili popki na vejah in kmalu boš z veseljem imel prvi sad, iz katerega zopet dobiš peške, katerih pa ne bodeš več ti sejal, ampak tvoji otroci, ako si jim vcepil veselje do drevesc. Naši potomci pa bodo nadaljevali najino delo ter poleg tega uživali veselejše ure, kakor midva sedaj. Privoščiva jim to — Bog jim blagoslovi!

Vse omenjene reči, katere sem popisal, dragi kmetovalec, spisal sem zate, za tvojo korist in v tvoj blagor. „Delo in zopet delo“, naj bo naše geslo.

Kjer prostor imaš, vsadi drevo.
Sadja obilo doneslo ti bo.

V Vičancih, na god sv. Treh kraljev, 1907.
Franc Škerlec, posestnik.

Razne novosti.

Strahovit vihar je razsajal na nemškem otoku Ulusi v Afriki. Izmed 800 prebivalcev jih je ubitih 230.

Zasnežena vas. Vas Hinterriss na Tirolskem je že sedem mesecev tako zasnežena, da ne more nihče iz vasi in nihče do nje. Bati se je, da bodo prebivalci pomrli gladu.

Dekliška trgovska akademija. Prihodnjo jesen se ustanovi na Dunaju trgovska akademija za deklice. Ravnateljica novemu zavodu bo gđ. dr. Olga Steindler.

Kuga razsaja v Kartageni na Španskem. Nad 300 bolnikov leži v bolnišnici.

Nova znamka. S 1. junijem se izdajo znamke po 12 vin., ki bodo vijoličaste barve.

40.000 pušk je naročila rumunska vlada v tovarni v Steyru.

Novi vinski zakon je dobil cesarjevo potrjenje ter stopi v veljavo v treh mesecih.

Petrolejski vlak zgorel. Na progi Jassy-Peškany je zdrknil s tira vlak z 42 vozovi petroleja. Stroj se je razpočil in ves vlak se je vnel. Pet železniških uslužbencev je bilo ubitih. 11 voz je popolnoma zgorelo.

Nesreča na avtomobilu. V Draždanih je trgovec Bäcker povozil z avtomobilom dva zakonska. Žena je ostala na mestu mrtva, mož pa je smrtno ranjen. Vozač se je vsled obupa obesil.

Velik požar je razsajal v mornaričnem arzenalu v Toulonu ter povzročil več milijonov škoda. Pri gašenju je bilo ranjenih 30 oseb.

Cela rodbina umorjena. V vasi Zuhlin pri Varšavi so roparji umorili židovskega kovača, njegovo ženo in pet otrok. Roparje je najel njegov pomočnik, ker mu je mojster odrekel roko svoje hčere. Roparje je maščevalec nalagal, da ima kovač veliko premoženje.

Zaradi psovanja s prižnice obsojen. V Stanislavu je bil prošt Bobykiewicz obsojen na tri dni strogega zavora, ker je s prižnice psoval poslušalce s svinjami. Državni pravdnik se je pri-tožil zaradi prenizke kazni.

Društvene vesti.

Klub slovenskih kolesarjev „Celje“ opozarja vse svoje p. n. člane, da se vršijo pričeni od prihodnje sobote naprej zaključeni kegljaški večeri v „Skalni kleti“. Prijatelji društva in vpeljeni gosti so vedno dobro došli.

V odbor kolesarskega društva so bili izvoljeni pri običnem zboru dne 27. t. m. naslednji tovariši: Predsednik učitelj Franjo Krajnc, podpredsednik c. kr. profesor Anton Jošt, tajnik učitelj Franjo Voglar, blagajnik ravnatelj Franjo Jošt in orodjar trgovski sotrudnik Albin Anderwald. Klubova omarica z orodjem itd. ostane v „Narodnem domu“ kot doslej.

Učenca

Za trgovino

pridnega in zvestega, s primerno šolsko izobrazbo, kmečkih starišev, sprejme takoj **Mih. Žmavc**, trgovec v Rajhenburgu, Štajersko.